ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

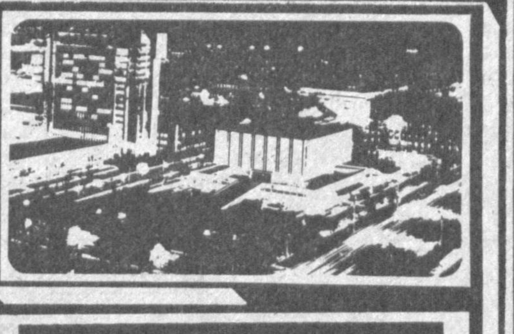

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 44 (8.628) ◆ 1995 йил 17 апрель, душанба Сотувда эркин нархда

ПРЕЗИДЕНТЛАРНИНГ ЧИМКЕНТ УЧРАШУВИ

Қадим турон заминида яшаб келаётган халқларнинг ўзаро қўшничилик муносабатлари, дўстлик ва ҳамкорлиги узоқ-узоқларга бориб тақалади. Миллий мустақилликка эришган Марказий Осиё республикалари янада яқинлик ва ҳамжиҳатлик йўлини тутдилар.

14 апрель куни Қозоғистон Республикасининг Чимкент шаҳрида бўлиб ўтган Ўзбекистон, Қозоғистон ва Қирғизистон давлатлари раҳбарларининг олий даражадаги учрашуви ана шу биродарлик ва ҳамкорлик йўлидаги яна бир дадил қадам бўлди. Учрашувда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов, Қозоғистон Республикаси Президенти Нурсултон Назарбоев ҳамда Қирғизистон Республикаси Президенти Аскар Акаев иштирок этди.

Р. Жуманиёзов олган суратлар.

Жанубий Қозоғистон вилояти марказидаги металлурглар маданият саройида уч давлат раҳбарлари ўртасида музокаралар бўлди. Президентлар тақдири муштарак ва келажаги бир хил бўлган Марказий Осиё халқларининг тарихий, жўғрофий, маданий яқинлиги ва тилининг умумийлигини ҳисобга олган ҳолда кўп асрлардан буён давом этаётган яхши қўшничилик алоқалари негизида ўзаро яқинлашиш жараёни қонуний ва ихтиёрий тарзда давом этаётганини қайд этдилар. Шунинг баробарида, минтақадаги ҳар бир давлат ўз истиқлоли ва сиёсий мустақиллигини дадил мустаҳкамлаётганини таъкидладилар. Ўзаро иқтисодий интеграцияни жадаллаштириш лозимлиги айтилди.

Музокаралар сўнгида ҳужжатларни имзолаш маросими бўлди. Президентлар Қозоғистон Республикаси, Қирғизистон Республикаси, Ўзбекистон Республикаси давлатлараро кенгаши қарорини ҳамда уч республика Президентлари учрашуви тўғрисидаги ахборотни имзоладилар. Шунингдек, Қозоғистон, Қирғизистон ва Ўзбекистон давлатлари раҳбарлари Тожикистон бўйича баёнот қабул қилдилар.

Президентлар Ислом Каримов, Нурсултон Назарбоев, Аскар Акаев журналистларнинг саволларига жавоб қайтардилар. Хусусан юртбошимиз Ислом Каримов 29 апрель куни Қозоғистонда ўтадиган референдум ҳақидаги саволга жавоб берар экан, жумладан бундай деди:

— МДҲ давлатлари бир тузумдан бошқасига ўтиш даври қийинчиликларини бошдан кечираётган бир паллада бизга қўшни ва қардош Қозоғистон халқининг тинчлигини, осойишталигини юксак қадрлаймиз. Албатта, биз қўшни давлатнинг ички сиёсатига аралашмаган ҳолда, шу мамлакат Президенти Нурсултон Назарбоев юритаётган сиёсатга Қозоғистонда истиқомат қилаётган барча миллат вакиллари аҳиллик ва холислик билан ўз фикрларини билдиришларига ишончимиз комил.

Сафар мобайнида уч қардош мамлакат раҳбарлари Чимкент шаҳридаги темирчилик-пресслаш ускуналари ишлаб чиқариш бирлашмасида бўлдилар. Маълумки, Чимкент Қозоғистоннинг йирик саноат шаҳарларидан бири саналади. Президентлар бирлашманинг халқ хўжалиги учун зарур дастгоҳ ва ускуналар ҳамда халқ истеъмоли моллари тайёрлайдиган цехларини кўздан кечирдилар. Ишчилар билан суҳбатлашдилар. Бундан ташқари, уч республика Президентлари Чимкент автобуслар йиғиш заводида бўлиб, корхонанинг хорижий шериклар ҳамкорлигида фаолият кўрсатиш борасида амалга ошираётган ишлари билан танишдилар.

Чимкент сафарида мамлакатимиз Президентига республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Б. Ғуломов, ташқи ишлар вазири А. Комилов ва бошқа расмий кишилар ҳамроҳлик қилди.

Шу куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Тошкентга қайтиб келди. Аэропортда мамлакатимиз раҳбарини республика Олий Мажлиси раиси Э. Халилов, Бош вазир А. Муталов, Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Т. Алимов, Тошкент шаҳри ҳокими К. Тўлаганов ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

(ЎзА).

ҚОЗОҒИСТОН, ҚИРҒИЗИСТОН ВА ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ БОШЛИҚЛАРИНИНГ ТОЖИКИСТОНГА ДОИР БАЁНОТИ

Президентлар Н. Назарбоев, А. Акаев ва И. Каримов 1995 йил 14 апрелда Чимкент шаҳрида бўлиб ўтган амалий учрашув чоғида Тожикистонда ва Тожикистон-Афғонистон чегарасида юз бераётган вазият хусусида фикрлашиб олдилар.

Учрашув иштирокчилари мухолифатнинг куролли тузилмалари шу йил 7 апрель куни содир этган ҳамда одамларнинг қурбон бўлишига олиб келган ҳаракатларини қоралайдилар ва Россия, Қозоғистон ҳамда Тожикистоннинг ҳалок бўлган чегарачилари оилаларига чуқур ҳамдардлик билдирдилар.

Давлат бошлиқлари Тожикистон муаммосини бартараф этиш юзасидан илгари МДҲ доирасида қабул қилинган қарорларни қўллаб-қувватлаб ва Тожикистон билан Афғонистон ўртасидаги чегарани ҳамдўстликнинг ташқи чегараси деб ҳисоблаб, Тожикистондаги тангликни фақат сиёсий мулоқот, ўзаро келишувни излаш йўли билангина узил-кесил ҳал қилиш мумкин, деган якдил фикрга келдилар.

Учрашув иштирокчилари мухолифатни Тожикистондаги тангликни ҳал этишнинг ҳарбий ва бошқа зўравонлик ишлатиладиган усулларидан воз кечишга чақирдилар ҳамда МДҲ давлатларини, Бирлашган Миллатлар Ташкилотини, Европа Хавфсизлик ва Ҳамкорлик ташкилотини миллий ярашиш муваффақиятли кечишига, Тожикистонда мустаҳкам тинчлик ва барқарорлик ўрнатилишига кўмаклашишга даъват этдилар.

Қозоғистон, Қирғизистон ва Ўзбекистон давлатлари бошлиқлари Тожикистон раҳбариятига тожикларнинг ўзаро музокаралари жараёнини кучайтиришни, можароли вазиятни бартараф этиш учун мумкин бўлган барча воситалардан фойдаланишни таклиф қиладилар.

Шу билан бир вақтда Тожикистон ҳукуматига ва мухолифатга улар ўзаро келишган ҳолда БМТ раҳбарлигида яқин вақт ичида Алмати шаҳрида энг юксак даражада тожикларнинг ўзаро музокараларининг навбатдаги даврасини ўтказиш таклиф қилинади.

Марказий Осиёдаги уч давлат Президентлари тожикларнинг ўзаро мулоқотининг муваффақиятли ўтишига ҳар томонлама кўмаклашишга ва бу жараённи қўллаб-қувватлашга тайёр эканликларини изҳор қилиб, Тожикистон муаммосининг барча жиҳатларини зўравонлик билан эмас, тинч йўл билан кенг қамровли ҳал қилишга эришиш зарурлигини яна бир бор тасдиқладилар.

ҚОЗОҒИСТОН, ҚИРҒИЗИСТОН ВА ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ БОШЛИҚЛАРИНИНГ УЧРАШУВИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

1995 йил 14 апрель куни Чимкент шаҳрида Марказий Осиёдаги уч давлат бошлиқлари — Қозоғистон Республикаси Президенти Н. Назарбоев, Қирғизистон Республикаси Президенти А. Акаев ва Ўзбекистон Республикаси Президенти И. Каримовнинг амалий учрашуви бўлиб ўтди.

Давлат бошлиқлари Марказий Осиё минтақасидаги вазият ҳамда уч мамлакат ўртасидаги муносабатлар билан боғлиқ бир қанча масалалар юзасидан фикрлашиб олдилар.

Президентларнинг музокаралари ўзаро фойдали муносабатларни янада ривожлантириш хусусида бу давлатлар тутган йўлнинг бир хиллигини яна бир бор тасдиқлади. Учрашув чоғида уч мамлакат ҳамкорлигининг мавжуд имкониятларидан тўла фойдаланишга, Марказий Осиё давлатларининг бир-бирига яқинлашуви жараёнини тезлаштиришга олиб келиши лозим бўлган аниқ ёндашувлар белгилаб олинди.

Қозоғистон, Қирғизистон ва Ўзбекистон Президентлари ягона иқтисодий маконни вужудга келтириш тўғрисидаги шартномани амалга ошириш жараёнининг энг муҳим жиҳатларини кўриб чиқдилар.

Шартнома доирасида ҳамкорликни янада чуқурлаштириш юзасидан аниқ тавсиялар айтилди.

Қозоғистон Республикаси, Қирғизистон Республикаси ва Ўзбекистон Республикаси ўртасида 2000 йилга қадар иқтисодий бирлашиш дастури кўриб чиқилди ва маъқулланди, Қозоғистон Республикаси, Қирғизистон Республикаси ва Ўзбекистон Республикаси давлатлараро кенгаши ижроия қўмитасининг, Марказий Осиё ҳамкорлик ва тараққиёт банкининг ахбороти тингланди.

Қирғизистон ва Ўзбекистон Президентлари ягона бож маконини барпо этишга содиқ эканликларини таъкидладилар ва улар Россия Федерацияси, Беларус Республикаси ва Қозоғистон Республикаси ўртасидаги бож иттифоқига қўшилишга тайёр эканликларини маълум қиладилар, бу Марказий Осиё давлатларининг интеграция жараёнларини мустаҳкамлашга интилаётганининг янги далилидир.

Давлат бошлиқлари ўз мамлакатларида кечаётган сиёсий жараёнларни кенг тарихий нуқтаи назаридан муҳокама қилдилар.

Қирғизистон Президенти А. Акаев билан Ўзбекистон Президенти И. Каримов вужудга келган ижтимоий-сиёсий шароитда Президент Н. Назарбоев ваколатлари муддатини узайтириш тўғрисида Референдум ўтказиш юзасидан қарор қабул қилиш энг мақбул йўл бўлиб, ижтимоий барқарорликни таъминлашга, иқтисодий ўзгартишларни Қозоғистон халқининг фаровонлиги ва гуллаб-яшнаши йўлида изчиллик билан, жўшқин ўтказишга хизмат қилади, деб ҳисоблайдилар.

Давлат бошлиқларининг учрашуви уч мамлакат раҳбарларининг мулоқотини давом эттириш зарурлигини, Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигининг интеграция жараёнлари жиҳатидан Қозоғистон, Қирғизистон ва Ўзбекистоннинг ўзаро баҳамжиҳат ҳаракатларини чуқурлаштириш истиқболли эканини яна бир бор тасдиқлади.

Қозоғистон, Қирғизистон ва Ўзбекистон раҳбарлари минтақада иқтисодий, сиёсий, ижтимоий соҳалардаги жараёнларнинг ривожланишини таҳлил этиб, ҳозирги вақтда Марказий Осиё давлатлари уюшмасини ташкил қилиш учун муайян ҳуқуқий негиз ва сиёсий шарт-шароит яратилганини қайд этдилар.

Минтақадаги барқарорликни таъминлаш мақсадида уч давлат бошлиқлари БМТ раҳбарлигида тинчликпарвар кучлар бирлашган батальонини тузишни мақсадга мувофиқ, деб биладилар ва бу ташаббусни БМТ Бош котиби Бутрос Ғолий қўллаб-қувватлаётганини мамнуният билан таъкидладилар.

Улар ҳукуматлар ва мудофаа вазирликлари раҳбарларига бундай батальонни тузиш юзасидан аниқ таклифлар киритишни топширдилар.

Қозоғистон, Қирғизистон ва Ўзбекистон Президентлари Осиёда ўзаро ҳамкорлик ва ишонч тадбирлари юзасидан кенгаш чақириш хусусидаги Қозоғистон ташаббусини ҳамда Тошкент шаҳрида БМТнинг Марказий Осиёда хавфсизлик ва ҳамкорлик муаммолари бўйича доимий ишлайдиган семинарини барпо этиш тўғрисидаги ташаббусини қўллаб-қувватлашга ва бу таклифлар халқаро майдонда рўёбга чиқиши учун зарур куч-ғайрат сарфлашга аҳд қилдилар.

Томонлар бундан буён ҳам МДҲ доирасида фаол сиёсат ўтказиш, минтақада барқарорликни сақлаб туриш, ҳамжиҳатликка ва халқаро ҳамкорликнинг янада ривожланишига эришиш мақсадида Ҳамдўстликни мустаҳкамлашга кўмаклашиш ниятларини изҳор қилди.

Чимкент шаҳри,
1995 йил 14 апрель.

БУГУНГИ КУН «ТО» «ТО» НАФАСИ

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

❑ Бош вазир ўринбосари Саидмухтор Саидқосимов К.Гриффин раҳбарлигидаги Бирлашган Миллатлар Ташкилоти миссияси аъзолари билан учрашди. Улар мамлакатимизда ижтимоий соҳада амалга оширилаётган ишлар билан яқиндан ташишиш мақсадида Ўзбекистонга келган. Шу куни БМТ миссияси аъзолари билан Бош вазир ўринбосари Дилбар Ғуломова ҳам учрашди.

❑ Нукусда Қорақалпоғистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг икки йиллигига бағишлаб тантанали мажлис ўтказилди.

❑ Давлат солиқ қўмитаси ходимларининг сим орқали кенгашида йилнинг биринчи чораги якунлари муҳокама этилди.

❑ Коммунал хизмат вазирлигида ёнилғи-энергетика ресурсларидан оқилона фойдаланишга бағишланган халқаро семинар бўлиб ўтди. Унда Буюк Британия, Франция, Германия мутахассислари ҳам маърузалар билан чиқдилар.

❑ Гулистонда Сирдарё вилоятида биринчи доимий ишлайдиган савдо кўргазмаси ташкил этилди. Унга 40 дан ортиқ хусусий, кичик ва қўшма корхоналарнинг 30 миллион сўмлик маҳсулотлари қўйилди. Савдонинг биринчи куниёқ 10 миллион сўмлик маҳсулот сотилди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

❑ Россия парламентининг юқори палатаси — Федерация Кенгаши делегацияси Тожикистонда бўлиб, тожик-афғон чегарасидаги вазият билан танишди.

❑ Бугун тожик муҳолифатчилари вакиллари Тожикистон маъмурлари билан навбатдаги музокаралар ўтказиш учун Москвага келадилар. Бу музокаралар Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ва Россия воситачилигида ўтказилади.

❑ Кеча Молдовада маҳаллий ҳокимият органларига сайловлар бўлиб ўтди. Дастлабки маълумотларга кўра унда аграр-демократик партия вакиллари сайловчиларнинг нисбатан кўпчилик овозини олганлар.

❑ Сочида дам олишни тугаллаб, Москвага қайтиб келган Борис Ельцин мамлакатда парламент ва Президент сайловлари Конституцияда белгиланган муддатларда ўтказилиши ҳақида баёнот берди.

❑ Ашхабодда бўлиб ўтган Марказий Осиё республикалари, Озарбайжон, Эрон ва Туркия мусиқачиларининг биринчи халқаро конкурсида Тошкент Давлат консерваториясининг 5-курс толибаси Гули Жўраева иккинчи мукофотни олишга сазовор бўлди.

ХОРИЖДА

❑ Бугун Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Нью-Йоркдаги қароргоҳида ядровий қурол-яроғларни тарқатмаслик тўғрисидаги шартнома муддатини узайтиришга бағишланган конференция иш бошлайди. Жаҳондаги 172 мамлакат имзолаган бу ҳужжатни муддатсиз узайтириш мўлжалланмоқда. Конференцияда 114 давлат раҳбарлари ва ташқи ишлар вазирлари иштирок этади.

❑ Бугун Тожикистон Президенти Имомали Раҳмоновнинг Қувайтга расмий ташрифи бошланади.

❑ АҚШ билан Европа Иттифоқи ярим йилдан буён Трансатлантика эркин савдо зонаси барпо этиш юзасидан музокаралар ўтказмоқдалар. Бу музокараларни муваффақиятли тугаллаш амалда икки қитъа — Америка билан Европада эркин савдони амалга ошириш имконини беради.

❑ Ангола ҳукумати Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг мамлакатдаги тинчликни сақлаш кучлари мақоми тўғрисидаги битимни маъқуллади. Республика парламенти бу битимни тасдиқласа, Анголага халқаро ҳамжамиятнинг 7 минг кишидан иборат тинчликни сақлаш кучлари киритилади.

❑ Иордания ислом қаршилик ҳаракати — ҲАМАС фаолиятини ҳар қандай қўллаб-қувватлашни ман этиб қўйди.

❑ Польша Президентининг матбуот бўйича вакили «Польша давлати иккинчи жаҳон уруши тугаганлигининг 50 йиллиги муносабати билан Москвада ўтказиладиган тантаналарда иштирок этмайди», деб баёнот берди.

❑ Швеция пойтахти — Стокгольм маҳаллий бюджетининг чорак қисмини автомобиллар эгасидан қоидабузарликлари учун олинаётган жарима ташкил этар экан.

ЭЛЧИХОНА УЮШТИРАЁТГАН КЎРГАЗМАЛАР

Истеъдодли рассом Акмал Нуриддинов чизган жозибадор асарлар эндиликда чет элларда ҳам эътибор топмоқда. Бу санъаткор ижод намуналари асосида ташкил этилган кўргазмалар мўйқалам санъати мухлисларида катта қизиқиш уйғотмоқда.

Ўтган йили рассом кўргазмасига Германиянинг Ўзбекистондаги элчихонаси бош-қош бўлган эди. Бу экспозицияга мусаввирнинг элликка яқин картиналари қўйилиб, республикамизга ташриф буюрган немис томошабинларининг ҳам эътиборини ўзига тортди.

Германиянинг Ўзбекистондаги элчихонаси яна бир ибратли тадбирга қўл урди. Бу йил ҳам ана шу истеъдодли мўйқалам устасининг яна бир ижодий кўргазмасини очиш кўзда тутилди.

Гап шундаки, элчихона Германиянинг Ганновер шаҳридаги санъатсеварлар билан ҳамкорликда қатор бадиий кўргазмалар очишга киришди. Ана шу ижодий дастур асосида ўзбек рассомлари асарларини кенг тарғиб қилиш тадбирлари ҳам кўрилмоқда.

Мазкур дастур доирасида рассом Акмал Нуриддиновнинг навбатдаги ижодий кўригини шу шаҳарда ўтказиш режалаштирилди. Бу кўргазма рассомнинг бир неча полотносидан иборат бўлиб, яқин орада Германияга юборилади.

Озод АҲМЕДОВ.

Суратли ахборот

«ТОЙОТА — ЎЗИНАВТОСЕРВИС» ДЎКОНИГА МАРҲАМАТ

Куни кеча эрталабдан шаҳримизнинг Фурқат кўчасидаги 1-уй олди одамлар билан гавжум бўлди. Улар бу ерга «Тойота — «Ўзинавтосервис» Япония — Ўзбекистон қўшма корхонасининг «Тойота» машиналари ҳамда эҳтиёт қисмлар билан савдо қилувчи янги дўконининг очилиш маросимига тўпланишганди. Ниҳоят тантана бошланди. Сўз қўшма корхона бошқарувининг раиси Александр Эшонхўжаевга берилди.

— Бундан 4 йил муқаддам пойтахтнинг Собир Раҳимов метроси бекати яқинида «Тойота» машиналарига техник хизмат кўрсатиш станцияси очилганди, — дея гап бошлади у. — Ўшанда корхонамизда бор-йўғи 15 кишигина ишларди, холос. Бироқ шу муддат ичида анча ишлар қилинди. Таъмирловчи ишчиларимиз Япония ва бошқа жойларга бориб автомобилларга техник хизмат кўрсатишнинг замонавий услубларини ўрганиб келишди. Натижа ёмон бўлгани йўқ. Ҳозир қўшма корхонада 60 та ишчилар ишлашмоқда. Улар нафақат республикамиз, балки Марказий Осиёнинг бошқа минтақаларида ҳам автомобилларга техник хизмат кўрсатишни ташкил этишаяпти.

Қўшма корхона қошида машиналар билан савдо қилувчи дўконнинг очилиши нур устига аъло нур бўлди. Чунки Япониядан келтирилган бу машиналарни харид қилган автоҳаваскорларга эндиликда ўзимиз хизмат кўрсатамиз. Шунинг учун келажакда бундай дўкон ва техник хизмат кўрсатиш станцияларини жойларда очишни ҳам ташкил этамиз.

Дўкон бўлимларининг бирида Англиянинг дунёга машҳур «Шелл» фирмаси маҳсулотлари ҳам қўйилди. Унинг Ўзбекистондаги вакили Ульведавет жаноблари шундай деди:

— Бизнинг фирма «Тойота» сингари дунёдаги энг йирик компанияларнинг автомобилларини мойлаш маҳсулотлари билан таъминлайди. Шу сабаб бу дўконда, қолаверса бутун республикада шоҳобчамизни очиб, уни юқори сифатли мотор мойлари билан таъминладик.

Тантана охирида меҳмонлар дўконга қўйилган «Тойота» машиналари билан яқиндан танишишди. Айниқса дўконга қўйилган «Карина Е», «Ленд Круизер», «Хай-Эйс» маркасидаги енгил автомобиллар ўзининг пишиқ ишланганлиги ҳамда чиройлилиги билан таклиф этилганларда катта таассурот қолдирди.

Ғулом ЮСУПОВ.

СУРАТЛАРДА: «Тойота-Ўзинавтосервис» дўконида.

Рустам Шарипов олган суратлар.

СОҲИБҚИРОН МАДҲИ ИНГЛИЗ ТИЛИДА

Буюк соҳибқирон бобомиз Амир Темурнинг келгуси йили катта тантаналар билан нишонланадиган 660 йиллиги тўйига шаҳримиздаги турли ўқув масканларида ҳам қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Куни кеча 309-шарқ тиллари лицейида Амир Темур ҳаёти ва фаолиятига бағишланган кеча бўлиб ўтди. Шуниси қувончлики, ушбу тадбир юқори синф ўқувчиларининг ташаббуси билан уюштирилди. Янада диққатга сазовор томони эса, буюк бобокалонимиз ҳаёти ва ибратли ишлари ҳақидаги барча маърузалар инглиз тилида ўқилди. Шу тариқа ўқувчиларнинг ушбу жаҳоний тилни нечоғлик пухта ўзлаштираётганликлари ҳам синаб кўрилди. Ўқувчилардан Жамшид Умаров, Нодира Файзуллаева, Мадина Миркаримова, Умида Парпиеваларнинг соҳибқирон ҳақидаги қизиқарли ҳикоя ва маърузалари барчада катта таассурот қолдирди.

Кечанинг янада мароқли ва бекаму кўст ўтишида муаллималар — Малика Саидова ва Жонона Азимоваларнинг ҳиссалари айниқса катта бўлди.

Нилуфар РАШИДОВА.

ҲАМКОРЛИК САМАРАЛАРИ

Бугунги кунда шаҳримиздаги йирик саноат марказлари негизида қўшма ва кичик корхоналар ишлаб турибди. Тошкент лак-бўёқ ишлаб чиқариш ижара заводида ҳам бундай истиқболли бунёдкорлик ишларига катта аҳамият берилмоқда.

Бу ерда италиялик ишбилармонлар билан биргаликда яқинда мебель лаки ишлаб чиқариш қўшма корхонаси ҳам ташкил топди. Яқин келгусида эса Корея, Туркия, Эрон, Покистон давлатлари мутахассис-ишбилармонлари билан ҳамкорликда енгил машиналар учун турли хил бўёқлар ишлаб чиқарадиган қўшма корхоналар очиш ҳам кўзда тутилмоқда.

Заводда янги қурилаётган цех эса йилига 30 минг тонна эмаль тайёрлаш қувватига эга бўлади.

Корхона «Ўзкимёлойиҳа» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси билан ҳам ҳамкорликда фаолият кўрсатмоқда. Бундай ҳамкорлик туфайли янги цехни очиш тараддуди кўрилмоқда. Хусусан, темир чиқиндиларидан пигмент моддалари тайёрлаш йўлга қўйилади. Бу цех бир йил мобайнида ана шу хилдаги кимёвий моддалардан икки минг 400 тоннасини ишлаб чиқариш қувватига эга бўлади.

Корхона мутахассислари оҳак чиқиндиларига қайта ишлов бериш, шу асосда сифатли бўр ишлаб чиқаришни кенг йўлга қўйиш мақсадида «Азот» ишлаб чиқариш бирлашмаси билан ҳам бамаслаҳат иш тутмоқдалар.

Акбар АЛИЕВ.

«НАФИС» ИНШООТИ

«Тоштўқимачимаш» заводининг жамоа ишчи ва хизматчилари саломатлигини сақлашга ҳам алоҳида эътибор берилялти. Яқинда бу ерда махсус «Нафис» иншооти қурилиб, фойдаланишга топширилди. У гальваник ванналардаги ишлатилган сувларни тозалаш имконини беради.

Мастура МИРЗАЕВА.

«Сўнмас шон-шуҳрат» танловига

МЕҲНАТ ЖАСОРАТИНГИЗ УНУТИЛМАЙДИ

В. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг яшил дарахтлар билан бурканган марказий майдони ўртасида оловли йилларда донг таратган аскарларнинг содиқ қанотли дўсти — ЛИ — 2 самолёти мармар супа устида мангу ҳайкалга айланган. У ҳавога кўтарилай деб турибди, ёдгорликнинг чап ва ўнг томонларида катта сурат-портретлар, уларнинг бирига «Бирлашма меҳнат фахрийлари», бошқасига «Улар Ватан учун жанг қилганлар» деб ёзиб қўйилган. Самолёт ёнидаги ёдгорлик тахтасига қуйидаги ҳаяжонли сўзлар битилган: «Чкаловчи, сенинг олдингда даҳшатли ҳарбий синов йилларида Ўзбекистон тупроғида ишлаб чиқарилган самолёт турибди. Авиасозларнинг кекса авлодининг қаҳрамонона меҳнатига таъзим қил, унинг шонли анъаналарига содиқ бўл».

Корхона остонасига қадам қўйган ҳар бир ишчи у билан танишишни «Меҳнат ва шон-шуҳрат» музейидан бошлайди.

Музейда корхона жамоасининг уруш давридаги меҳнат жасоратини акс эттирувчи махсус бўлим бор. Бу ердаги экспонатлар бизни беихтиёр ўтмишга — суронли уруш йилларига етаклайди.

...1941 йилнинг октябрь ойи. Душман Москвага ҳаво ҳужумини бошлади. Москва ва Москва вилоятидаги авиация ва мудофаа мақсадларидаги заводларни кўчириш, уларни зудлик билан барпо этиб, фронт учун ҳарбий маҳсулот ишлаб чиқариш вазифаси кўндаланг бўлиб турарди.

1941 йил. 20 ноябрь. Тошкентга дастлабки эшелон етиб келди. Ана шу куни авиазаводнинг ўзбек тупроғида иккинчи бор туғилиши эди. Тошкентга 17 эшелон, 996 вагон юк ва 9 мингдан ортиқ киши келтирилди. Улар завод ишчилари ва уларнинг оила аъзолари эди. Музейнинг «Урушнинг шиддатли йиллари» мавзуидаги кўргазмалари ана шу воқеалар ҳақида ҳикоя қилади. Уруш, жангу-жадаллар шароитида Москва остонасидан — Химки шаҳридан заводнинг кўчириб келтирилиши — жамоанинг қаҳрамонона жасоратидир. Йўлда душман авиацияси эшелонлари бомбардимон қиларди. Тошкентга кўчиш пайтида Москва вилоятининг Шатура станциясида душман ҳаво қароқчиларининг ҳужуми натижасида ишчилардан 200 нафари ҳалок бўлди.

Тошкентда самолёт ишлаб чиқаришни ташкил этишда ўз халқининг инсоний фазилатлари, қардошларча ёрдами алоҳида куч билан намоён бўлди. Заводни жойлаштиришга Ўзбекистон ҳукумати ва шахсан Усмон Юсупов ва Йўлдош Охунбобоевлар катта ёрдам беришди. Улар ва республика ҳукуматининг бошқа раҳбарлари тез-тез цехларда бўлиб, ишчилар билан суҳбатлашар, уларга ва корхонага қўлларидан келган ёрдамни аяшмасди.

Завод учун 4 та жой ажратилди. Ишчилар ва уларнинг оилаларига уй-жой берилди. Электр энергия билан таъминлаш йўлга қўйилди. Ўша кунлар ҳақидаги эсдаликларида муҳандис А. Гординский қуйидагиларни ёзган эди:

«...Бизнинг эшелонимизни кутиб олган Тошкент кузи эсимда. Кўпчилигимиз вагондан тушибоқ ўзбек хонадонларига кириб бордик. Улар бизга бошпана беришди, бор нарсаларини баҳам кўришди. Улар бизнинг ишчи-хизматчиларимиз, уларнинг оилалари кўп нарсаларидан—уй-жой, мол-мулк, туғилган ерларидан жудо бўлганликларини тушунишарди. Биз бу ерга ишлашга, ватанимизга энг зарур нарсани тайёрлаш учун келганимизни билишарди.

Акмаловларнинг оддий гуваладан ясалган, деворлари нурай деб турган кичкинагина деразали, унчалик катта бўлмаган ҳовлили уйчасида уч киши — она бир ўғли ва икки қизи билан яшашарди. Уйлари иккита кичик хонадан иборат бўлиб, шифтлари пастаккина эди. Бир сўз билан айтганда, бош айланса, оёқ айланмасди. Ўша пайтларда ёшгина болакай бўлган Икром Акмалов эҳтимол ўз ҳаётида биринчи марта катталардек иш қилди. У авиазавод ишчиси Иван Сидоркинни ўз уйида яшаш учун таклиф қилди: «Бир амаллаймиз! Уруш...»

Шундай қилиб битта хонада она қизи билан, бошқа хонада Икром ва Иван бирга яшай бошладилар. Эрта тонгда улар заводга бирга кетишарди. Икром темирчи-слесарь Иван Сидоркиннинг шогирди бўлди. У пайтда уларни темирчилар дейишарди. Кейинчалик Икром Акмалов Меҳнат Қаҳрамони бўлди. Бундай мисолларни ўнлаб, юзлаб келтириш мумкин.

Ишчи ва хизматчиларнинг қаҳрамонона меҳнати туфайли завод қисқа вақт ичида — 40 кунда ўрнатиб бўлинди. 1942 йил январидан фронт учун маҳсулот бера бошлади.

17 январдан эса маҳсулот кўплаб ишлаб чиқарила бошланди. Корхона ҳарбий самолётлар ишлаб чиқариш топшириқларини ортиғи билан бажара бошлади. 1942 йил июль ойидан эса бир кеча-кундузда иккита ҳарбий самолёт ишлаб чиқарила бошланди.

Ишлаб чиқариш ўсиб, кенгая борди. Ишчи ва мутахассисларга бўлган талаб орта борди. Самолётсозлар ишчи жамоасига дастлабки йилнинг ўзидаёқ маҳаллий миллат вакилларидан 1700 киши келиб қўшилди. Улардан 400 нафари хотин-қизлар эди. Усмон Нуриддинов, Икром Акмалов, Башорат Гулмуҳамедова, Обид Иброҳимов, Усмон Остонақулов, Минавар Шокирова ва бошқалар шу даврда бу корхона остонасига қадам қўйдилар...

Кадрлар бўлимига ака-ука ва сингил Мақсудовлар кириб келишди: Биз акамиздан «қора хат» олдик. Москва остоналарида акамиз ҳалок бўлипти. Биз Қизил Армия учун самолётлар қурамиз. Сингил чилангарлик ярим автоматини бошқаришга, ака-ука эса фюзаж цехига клепальщикликка ишга кирдилар. Заводнинг Тошкентга кўчириб келтирилиши халқимизнинг мислсиз жасорати бўлди. Корхона жамоасида «Ҳамма нарса фронт учун, ҳамма нарса ғалаба учун!» чақириғи даъваткор куч билан янграрди. Бу даъват минглаб кишилар қалбини тўлқинлантирар, уларни фидокорона меҳнатга илҳомлантирарди. Аёллар фронтга кетган эрлари ўрнини, ўсмирлар эса оталари ва акалари ўрнини эгалладилар. Улар орасида Варвара Торопилкина, парчинловчи Муаззам Алиева, стахановчи Сожида Низоми, Елена Ефимова, чилангар Мастура Иноятова ва бошқалар бор эди. Заводда «Топшириқни бажармасдан қайтма!», «Ваъда бердингми — бажар!», «Фронт талаб қилмоқда, бу бажарилади» каби шиорлар ҳукмрон эди.

Ёш ўзбек ўғлони Вадим Исмоилов бригада ташкил этди. У заводда энг юқори кўрсаткичга эришди: 1944 йил апрель ойида зиммасидаги режани 241 фоиз бажарди. Ва ҳақли равишда «Фронт бригадаси» фахрли номига эга бўлдилар. Бу корхона учун энг азиз ном эди. Шу боисдан ҳам Б. Бектошев, П. Вольф, Н. Ефимов, А. Попов бригадаларига худди меҳнат қаҳрамонларидек қарашарди. Вадим Исмоилов бригадасида эса уруш йилларида 13 марта мусобақа ғолиби номи берилди. Улар мудофаа заводлари фронт бригадалари ичида фронт ортидаги ҳақиқий гвардиячилар эди. 1945 йилда Вадим Исмоилов 1 даражали «Ватан уруши» жанговар ордени билан тақдирланди. Бу ўша давр учун жуда кам учрайдиган воқеа бўлиб, Вадим ана шу юксак мукофотга лойиқ эди.

Корхона ишчилари душманни тор-мор келтириш учун бутун куч ва имкониятларини сафарбар этдилар. Завод жанг майдонига, ишчилар эса жангчига айланишган эди. 1943 йил ўрталарида корхона жамоаси зиммасидаги вазифани 121 фоизга етказиб бажариб, режадагидан анчагина ортиқ ҳарбий машина ишлаб чиқарди.

Музейдаги стендларнинг бири «Жангчи самолёт — меҳнаткаш самолёт» деб номланган. Ундаги лавҳаларда чкаловчилар тайёрлаган ҳарбий самолётларни бошқарган учувчиларнинг жанг майдонларидаги мардлиги ва жасорати ҳақида ҳикоя қилинади. Айниқса, Ленинград қамалида Чкаловчи «пўлат қушлар» алоҳида ўрин тутди. Кечаю кундуз душманнинг қирувчи ва зенит самолётлари ўқи остида ёнига ЛИ-2 белгиси туширилган самолётлар қамалда қолган Ленинград осмонида пайдо бўларди. Ленинградликларга озиқ-овқат элтиб, у ердан ярадорлар, беморлар, болаларни олиб кетарди. Гитлерчиларнинг орқа томонига учиб ўтиб десантчиларга, ҳарбий қисмларга, партизанларга ўқ-дори, қурол-яроғ таширди.

Лавҳалардан бири синовчи-учувчи Н. В. Герасимов ҳақида ҳикоя қилади. У Тошкентда ишлаб чиқарилган самолётда парвоз қилган биринчи синовчи-учувчи экан.

Чкаловчилар фронт ичкарисида ҳарбий самолётлар ишлаб чиқарибгина қолмасдан бевосита жанг майдонларида ўқ теккан самолётларни таъмирлаш ишларини ҳам бажарганликларини кўпчилик билмаса керак. Ана шу жасур таъмирловчи-жангчилар орасида Л. Меликов, П. Голубевлар ҳам бор эди. Бундан ташқари жамоа аъзолари уруш йилларида барпо этилган Фарҳод, Оққовоқ, Салор, Бўзсув электр станциялари, Шимолий Тошкент канали қурилишларида фаол қатнашди. Авиаэскадрилья ва колонналар қуришга ҳам ўз шахсий жамғармаларидан пул тўпладилар.

«Ўзбекистон Комсомоли» танк колоннасини қуришга 1 миллон 600 минг сўм, «Совет Ўзбекистони» эскадрильяси учун 1 миллион 565 сўмлик ҳисса қўшдилар.

1945 йил. 8 майдан 9 майга ўтар кечаси Берлинда Германия сўзсиз таслим бўлганлиги ҳақидаги ҳужжат имзоланди. Ана шу ҳужжатни Берлиндан Москвага элтиш ҳам ЛИ-2 ҳарбий самолётига насиб этди. Кема командири эса тошкентлик Абдусамат Тошметов эди.

Ғалаба йўли узоқ ва машаққатли кечди. Ана шу улкан ишга корхона жамоаси салмоқли ҳисса қўшди. Фронт учун 2253 ҳарбий самолёт тайёрлаб берилди. 1945 йил 16 октябрда жанговар самолётлар тайёрлаш бўйича топшириқларни намунали бажарганликлари учун жамоага ўша даврнинг энг юксак мукофоти — Ленин ордени топширилди. 10 мингдан ортиқ ишчи ва хизматчи орден ва медаллар билан мукофотландилар. Бу муваффақиятларга эришишда корхонага уруш йилларида раҳбарлик қилган А. М. Ярунин, Б. П. Лисунов, С. П. Терехин, П. И. Красавин, Л. А. Гуськов, П. И. Садименко, В. Н. Сивец, Д. П. Блакиров ва бошқаларнинг ҳиссаси катта.

Суронли йилларда заводда тайёрланган ҳарбий самолётлар кўпгина ерлардаги музейларга ёдгорлик сифатида ўрнатиб қўйилган. Ладога кўли қирғоғида — Хвойное қишлоғида жойлашган «Ҳаёт йўли»— Марказий ҳарбий денгиз музейига уруш даврида аэродром жойлашган ерга ёдгорлик сифатида ўрнатилган. Самолётимизни Қримдаги Қараби ёйли майдонида, Киев шаҳридаги «Шон-шуҳрат қўрғони»да, Шимолдаги Салихардда, Диксондаги «Арктика дарвозаси»да мангу ёдгорлик сифатида учратамиз. Виқор билан кўкка интилиб турган пўлат қуш авлодларга ўша суронли кунларни, кечмиш воқеаларни, чкаловчиларнинг меҳнат жасоратини эслатиб турибди.

Машҳура
МИРЗАМУҲАМЕДОВА.

СУРАТЛАРДА: уруш йилларида ишлаб чиқарилган ЛИ-2 ҳарбий самолёти; Муаззам Алиева 15 - цех парчинловчиси. 1942 йил.

• Танлов ҳомийси — «Совпластитал» қўшма корхонаси.

МУҚАДДАС ҲАЖ МАСЪУЛИЯТИ

Мустақиллик туфайли мамлакатимизда эътиқод эркинлиги ҳақиқий маънода кафолатланди. Фуқароларимиз ўз диний эҳтиёжларини эмин-эркин қондириш имкониятига эга бўлди. Хусусан, ҳар йили минглаб мўмин-мусулмонлар муқаддас Ҳаж ва умра сафарига бориб келмоқдалар. Президентимиз Ислом Каримов уларнинг оғирини енгил қилишда, хусусан, транспорт, молиявий масалаларни ҳал этишда ғамхўрлик кўрсатмоқдаларки, буни алоҳида таъкидламоқ ҳам қарз, ҳам фарз.

Муборак Қурбон ҳайити арафасида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги диний ишлар қўмитаси раиси Абдуғани АБДУЛЛАЕВ билан ана шу улуғ ибодат — Ҳаж зиёрати хусусида суҳбатлашдик.

— Ҳаж ибодатини адо этиш, яъни Маккаи мукаррама ва Мадинаи мунавварани зиёрат қилиш — ҳар бир мўмин-мусулмоннинг бир умрлик орзусидир, деб суҳбатни бошлади А. Абдуллаев. — Қуръони Каримнинг Ал-Бақара сурасида ҳар бир қодир мусулмон «Ҳаж ибодатларини Оллоҳнинг ризолиги йўлида адо этмоғи зарур», дейилган. Зотан, бу буюк ибодатларга сазовор бўлган зот руҳан покланиш, Оллоҳ олдидаги билиб-билмай қилган гуноҳлари учун тавба-тазарру ила истиғфор тилаш имкониятига мушарраф бўлади. Қолаверса, Байтуллоҳ — Оллоҳнинг муқаддас уйини иймону ихлос ила зиёрат этмоқ ҳар бир инсон учун буюк шараф ва ифтихордир.

— Абдуғани ака, муқаддас Ҳаж сафари уни ихтиёр этган ҳар бир мўмину муслима зиммасига муайян масъулият ҳам юклаcа керак?

— Албатта! Аввало, мазкур ибодат мусулмонликнинг беш арконидан бири, яъниким, Оллоҳ ягоналигига иймон келтирмоқ, намоз ўқимоқ, рўза тутмоқ, закот бермоқ каби фарз эканини зикр этмоқ жоиз. Шундай экан, унга йўл олган ҳар бир киши аввалги тўрт фарзни мунтазам ва мукаммал адо этадиган, Оллоҳнинг меҳмони деган олий мартабага маънавий ва жисмоний, шунингдек моддий жиҳатдан муносиб инсон бўлмоғи даркор. Яширишнинг ҳожати йўқ, бундан икки-уч йил муқаддам бошланган оммавий Ҳаж сафарларида айрим кўнгилсиз воқеалар ҳам рўй бердики, бундан таассуф чекмоқдан ўзга илож йўқ.

Бу ҳол нималарда намоён бўлди? Аввало, Ҳажга борувчиларни танлашда шошма-шошарликка йўл қўйилди. Оқибатда, муқаддас ибодатни адо этиш қоидаларини билмайдиган, ҳатто калимаи шаҳодатни айта олмайдиган, ибодатдан кўра тижоратни афзал биладиган айрим биродарларимиз ҳам зиёратчилар сафига қўшилиб қолди.

— Бундай ҳолатларнинг такрорланмаслиги учун нималар қилинмоқда? Шу ҳақда ҳам қисқача гапириб берсангиз.

— Халқда «Ҳар кимга — ниятига яраша» деган нақл бор. Бу — Ҳажга боришни ният қилган бўлсанг, иншооллоҳ, шунга эришасан, агар дилингда бошқа ният бўлса, унга ҳам восил бўласан, парвардигор сени ноумид қолдирмайди, лекин, нимани ният қилишни ўзинг ҳал эт, деганидир.

Ҳажга бориш истагини билдирган фуқароларнинг аризаларини кўриб чиқишда ана шу ақидага амал қилиб, уларнинг ҳар бири билан алоҳида суҳбатлашилмоқда, биродарларимизга ибодат арконлари ва талаблари борасида тўлиқ маълумот берилмоқда. Ўз навбатида улар ҳам, айтиш мумкинки, диний ибодатларни билиши жиҳатидан енгил имтиҳондан ўтяптилар. Шу йўсин, бу қутлуғ сафарга борувчиларни танлашда адолат тамойилларига амал қилмоқдамиз.

Шу билан бирга, Ҳаж сафарига чиққанлар ортиқча маблағ олмаслик, савдогарлик, тижорат, олди-сотди, шунингдек, зиёратга алоқаси бўлмаган, ибодатга зид бошқа ишлар билан шуғулланмаслик зарурлигини эсдан чиқармасликлари керак. Саудия Арабистонининг тартиб-қоидаларида ҳам Ҳажга фақат 5-6 йилда боришга ижозат беради. Бизда эса бу муддат 8 йил қилиб белгиланган. Чунки, юртимиз — мустақил Ўзбекистоннинг жаҳон майдонидаги ҳар бир қадами бутун дунё аҳлининг эътиборида турибди. Демакки, Ҳажга борган ҳар бир фуқаро шу юртнинг фарзанди, шу мамлакатнинг вакили эканини, у бирон бир ножўя иш қилса, жонажон Ўзбекистонимиз шаънига доғ тушишини, бир зум бўлса-да, унутмаслиги даркор.

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси фуқаролари рўйи заминнинг қайси бурчагига бормасинлар, ўз давлатлари ҳимоясида — паноҳида бўладилар. Бу янги, Ўзбекистон фуқароси паспорти тўғрисидаги қонунда ҳам зикр этилган. Таассуфки, баъзи ҳамюртларимиз бошқа республикалар орқали, турли йўллар билан ўша ерларда ҳужжат расмийлаштириб Ҳаж сафарига боришга ҳаракат қиладилар. Аслида тўғри йўл турганда, эгрисидан юришга на ҳожат! Қолаверса, улар она юрт муҳофазасидан мосуво бўлишларини, карвон бехатар бўлмас деганларидек, сафарда турли воқеа ва ҳодисалар рўй бериши мумкинлигини, наҳотки, ўйламайдилар?

Яна бир масала: кексайиб қолган, нуроний отахонларимиз билан муҳтарама аёлларимизнинг Ҳаж сафарига боришидир. Тамойилга кўра, барча Ҳажга борувчилар соғлиги, яъни узоқ йўл босишга, ибодатларни бажаришга ярокли эканини хусусида тиббий маълумотнома топширадилар. Бунга сабаб шуки, аввалги сафарларда ниҳоят даражада кекса, бемор зиёратчилар қийналиб, баъзида оворaю сарсон бўлиб қолдилар. Бинобарин, хайрли ишнинг хайрли якун топгани яхши эмасми? Аёллар эса, фақатгина ўзларига маҳрам киши (эр, ўғил, ака-ука) ҳамроҳлигида Ҳажга борадилар. Шу ўринда таъкидлаш керакки, маҳрам фақат бир киши бўлиши керак. Баъзилар битта онахонга маҳрам бўлиб, 2-3 киши бориши ҳақида илтимос қиладилар. Муқаддас ибодатга боришни истовчилар кўплиги боис, биз бу илтимосларни қондира олмаймиз.

Бундан ташқари, Ҳажга йўл олган ҳар 50 кишига гуруҳ раҳбари тайинланади. Ана шу элликбошиларни танлашда ҳам, уларнинг дини ислом, Ҳаж ибодатини адо этиш қоидаларини нечоғли билишига жиддий эътибор бериш зарур, деб ўйлайман. Агар улар араб лисонини яхши билсалар, нур устига нур бўлур эди. Чунки, сафар давомида уларга турли масалаларни ҳал этиш тўғри келиши мумкин. Гуруҳ раҳбарлари ўз тасарруфларида бўлган ҳар бир зиёратчини обдон танишлари, бутун ибодат давомида уларга бош-қош бўлиб туришлари лозим.

— Абдуғани ака, юртдошларимизга, аҳли исломга қандай тилакларингиз бор?

— Барча биродарларимизга яқинлашиб келаётган Қурбон ҳайити муборак бўлсин. Ҳеч биримиз мана шу Ўзбекистон аталмиш жаннатмакон юрт, заҳматкаш халқ фарзанди, солим пайғамбар Муҳаммад алайҳис-салом уммати эканимизни унутмайлик, уларга муносиб бўлайлик. Яратганнинг ўзи азиз ватанимиздан, ҳар бир хонадондан файзу баракотини дариғ тутмасин.

Аҳмад ХЎЖА суҳбатлашди.
(ЎзА).

Долзарб мавзуда суҳбат

КАСАБА УЮШМАЛАРИ — КАТТА КУЧ

Куни кеча маданият ходимлари касаба уюшмаси Тошкент шаҳар комитетининг иккинчи пленуми бўлиб ўтди. Унда пойтахт маданият ходимлари касаба уюшмаси комитетининг раиси Ғафур Ғуломов сўзга чиқиб яқинда ўтказилган Ўзбекистон Республикаси касаба уюшмаларининг XV қурултойи, ушбу анжуман арафасида қурултой делегатларининг юртбошимиз Ислом Каримов билан учрашуви тўғрисида тўхталиб ўтди. Биз пленумдан сўнг бир неча саволлар билан Ғ.Ғуломовга мурожаат қилдик.

— Ғафур Ғуломович, сиз республика касаба уюшмалари XV қурултойининг делегати сифатида анжуманда қатнашдингиз. Маданият ходимлари касаба уюшмаси комитетининг пленумида ҳам масалалар қурултой руҳидан келиб чиққан ҳолда кўриб чиқилган бўлса керак?

— Дарҳақиқат, XV қурултойда Ўзбекистон касаба уюшмалари федерациясига бирлашган касаба уюшмаларининг Низоми ва республика касаба уюшмаларининг ҳаракат дастуридек муҳим ҳужжатлар қабул қилинганди. Кейинги пайтларда бизнинг мустақил республикамизда турли соҳаларда улкан ўзгаришлар юз бермоқда ва шак-шубҳасиз касаба уюшмалари ҳам мамлакат ҳаётида бевосита иштирок этиб, амалга оширилаётган ислоҳотларни қўллаб-қувватлайдилар. Зеро, юртбошимиз Ислом Каримов Олий Мажлиснинг биринчи сессиясида таъкидлаганидек, бизнинг бош йўлимиз — демократик, инсонпарвар фуқаролик жамияти қуришдир. Ва уни бунёд этишда касаба уюшмалари ҳам четда қолмайди. Улар меҳнат, саломатлик ва атроф-муҳит борасидаги меҳнаткашларнинг ҳуқуқларини муҳофаза қилиш юзасидан ижтимоий-иқтисодий ўзгаришларда фаол иштирок этадилар. Бизнинг пленумимиз ҳам қурултой қарорларидан келиб чиққан ҳолда шаҳар ташкилотимиз олдида турган вазифаларга бағишланди.

— Касаба уюшмаларининг ҳаракат дастурида ҳаётимизда улар ролининг тобора ортиб бориши кўзда тутилади. Очиғини айтганда, касаба уюшмаларининг бундай кучга эга бўлишига ишониш қийинроқ...

— Федерацияга бирлашган касаба уюшмалари — бу жуда катта кучдир. Ва уларнинг асосий мақсади кишиларни ижтимоий-иқтисодий, маънавий, ақлий ва меҳнатга оид ҳуқуқ-манфаатларини ҳимоя қилишда якдилликка эришишдан иборат. Биз ҳаммамиз мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш, ҳиссадорлик жамиятларини тузиш жараёнида касаба уюшмаларининг роли ва таъсир кучини кенгайтиришимиз, мазкур дастурларни ҳаётга тадбиқ этишда ишчи ва хизматчилар, меҳнат жамоаларининг ҳуқуқий ҳимояларини таъминлашимиз лозим. Бунда албатта бирлашган касаба уюшмалари ташкилотлари фаолиятини кучайтириш, бу соҳада кўплаб аъзоларни ишга жалб этишимиз даркор. Биз меҳнаткашларни йўлланмалар билан таъминлаш, спорт ишлари билан ва фуқароларимизни энг яхши анъаналаримиз, урф-одатларимиз, умуминсоний қадриятлар руҳида тарбиялаш масалаларига ҳам катта эътибор қаратишимиз керак.

Маданият ходимлари касаба уюшмаси Тошкент шаҳар ташкилоти фаоллари XV қурултойида қабул қилинган республика касаба уюшмалари кенгашларининг ҳаракат дастури бундан кейин ҳам жамиятда барқарорликни сақлаш, иқтисодий ислоҳотларни янада самарали ўтказиш, фуқароларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатлари ва қонуний ҳуқуқларини реал ҳимоя қилишга имкон туғдиришига ишонадилар ва бу йўлда бутун куч-ғайратларини аямайдилар.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

Фидойи муаллимларимиз

ШОГИРДЛАР АРДОҒИДА

— Агар ўқитувчи бўлмаганда, дунёда нима бўлар эди? — деб сўрашибди бир донишманддан. У:

— Олам қоронғу бўлиб, одамлар ақл-заковатдан маҳрум бўларди, — деган экан.

Ҳа, муаллим жонини фидо қилиб, ҳар бир инсонга олам сирларини ўргатади. Келажак авлодни тарбиялаб вояга етказади. Чинакам ўқитувчи ота ва она билан бир қаторда турадиган улуғ зотдир.

Бугунги кунда кўп минг сонли республикамиз педагоглари орасида бутун умри, қалб қўрини ёшларга бағишлаб, фидойилик қилаётган мураббийлар кўпчиликни ташкил этади. Ана шундайлардан бири — Ўзбекистон давлат Жаҳон тиллари университети, олмон филологияси факультетининг доценти, филология фанлари номзоди Иоганн Краусдир. 35 йилдан бери ҳормай-толмай таълим-тарбия бериб келаётган бу таниқли олим, заҳматкаш муаллим тарбиялаган йигит-қизларнинг кўпчилиги олиму фузало, раҳбару ташкилотчи, энг муҳими, юксак малакали мутахассислардир. Ундан илм сирларини ўрганган кишилар нафақат республикамизда, ҳатто Ҳамдўстлик давлатлари, хорижий мамлакатларда ҳам халқ хўжалигининг турли тармоқларида меҳнат қилмоқдалар. Домла асосий эътиборни миллий кадрлар тайёрлашга қаратмоқда.

Иоганн Краус қўлида ўқиган ҳар бир талаба пухта, чуқур билимга эга бўлиб ҳаётда ҳеч бир қоқилмасдан, ўзи меҳнат қилаётган жамоада катта ҳурмат-обрў қозонмоқда. Кўплари эса раҳбарлик ёки ташкилотчилик ишларини аъло даражада бажариб келишяпти. Унинг шогирдларидан Андижон давлат тиллар институти ректори, филология фанлари доктори, профессор Мухтор Умархўжаев, Урганч давлат педагогика институти доцентлари, филология фанлари номзодлари Отабой Жуманиёзов, Роҳат Аллоёрова, Тошкент давлат университетининг докторанти Ҳуррам Раҳимов, Жаҳон тиллари университети олмон филологияси факультетининг декани, филология фанлари номзоди Шавкат Каримов, шу университетнинг кафедра мудири, филология фанлари номзоди Муҳиддин Сатторов ва бошқалар бутун қалб қўри, меҳрини ёшлар тарбиясига, уларга билим беришга бағишлаб келмоқдалар.

Домла ўз илмий фаолиятини педагоглик, яъни амалий иш билан қўшиб олиб боради. Унинг «Олмон тилидан мустақил мутолаа учун» ўқув қўлланмаси (Ш. Рўзиев билан ҳамкорликда), «Немис тили лексикаси» дарслиги ҳамда 50 га яқин ўқув-услубиётга оид қўлланма ва мақолалари шу тариқа вужудга келган. Айни пайтда ҳам талабаларга асосий манба сифатида асқотмоқда.

— Кимки билимга таянсагина тўхтовсиз камол топади ва ютуқларга эришаверади, — дейди биз билан суҳбатда И. Краус. — Билим биз яшаётган дунёнинг мутлақ қимматли бойлигидир.

Домланинг шогирдларидан бири, олмон филологияси факультети декани Шавкат Каримов шундай деди:

— Катта-катта йиғинлар, анжуманларда устозимнинг илмий маърузаларини кўп тинглаганман. Домла чуқур билимга эга инсон. Доим ёшлардек қувноқ, самимий. Одатда камтарин, камсуқум, эл-юрт ишига ҳамиша камарбаста кишилар ҳалол меҳнатлари орқали бирга ишлаётган ҳамкасбларини йўлчи юлдуздек олға ундайдилар. Устознинг умрлари узоқ бўлсин.

Ҳусанбой ТОЖИМАТОВ,
Ўзбекистон Давлат Жаҳон тиллари университети ўзбек тили кафедраси ўқитувчиси.

Мутасаддилар фикрича...

МАҲАЛЛИЙ ЙИҒИМЛАР КИМЛАРДАН ОЛИНАДИ?

Республикамиз мустақилликка эришгач, Олий Кенгаш томонидан 1993 йил 7 майда қабул қилинган «Маҳаллий солиқлар ва йиғимлар тўғрисида» қонун солиқ муносабатларини ҳуқуқий тартибга солишни кўзда тутади. Бу қонун маҳаллий солиқлар ва йиғимларни жорий этиш шартлари ва тартибини, шунингдек, давлат ҳокимияти маҳаллий органларининг мазкур масалаларни ҳал этишдаги ваколатини белгилаб беради. Мухбиримизнинг Тошкент шаҳар солиқ бошқармасининг бюджет ташкилотлари, корхоналарни табиий ресурслардан фойдаланганлиги учун солиққа тортиш шўъбаси бошлиғи Бахтиёр Маҳамадқосимов билан суҳбати ҳам маҳаллий йиғимларга бағишланди.

— Бахтиёр Шавкатович, маҳаллий йиғимлар ва уларнинг турлари ҳақида батафсилроқ маълумот берсангиз.

— Маҳаллий йиғимлар давлат ҳокимияти маҳаллий органларининг қарорларига мувофиқ белгиланади ҳамда фуқаролар ва ташкилотлардан уларга кўрсатилган маданий-маиший хизматлар ёки давлат ҳокимиятининг маҳаллий органлари назорати остида ўтказиладиган бошқа тадбирларнинг чиқимлари билан боғлиқ харажатларни қисман қоплаш учун ундирилади.

Мазкур қонуннинг 6-моддасига асосланган ҳолда халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг 1994 йил 18 майдаги қарори билан Тошкент шаҳрини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш учун табиий ва бошқа моддий ресурсларни қайта ишлаб чиқариш, маҳаллий ҳокимият ва бошқарув органлари фаолияти учун шарт-шароитлар яратиш, моддий маблағ манбаларини шакллантириш мақсадида 1994 йил 1 июндан бошлаб, пойтахтимиз ҳудудида қуйидаги маҳаллий солиқ ва йиғимлар жорий этилди:

— реклама солиғи;

— савдо-сотиқ қилиш ҳуқуқини берувчи йиғим;

— вино-арoқ маҳсулотлари билан савдо-сотиқ қилиш ҳуқуқини берувчи рухсатнома йиғими;

— маҳаллий кимошди савдолари ва лотереялар ўтказиш ҳуқуқини берувчи рухсатнома йиғими;

— биржалардаги олди-сотди битимларидан ундириладиган йиғимлар;

— шаҳар ҳудудини супуриб-сидириш йиғими.

— Реклама солиғи кимлардан ундирилади?

— Тошкент шаҳар ҳокимининг 1994 йил 10 июндаги қарори билан, бу солиқ ва йиғимларни ундириш ва бюджетга ўтказишда тартибга солувчи низомлар ишлаб чиқилган.

Даромад олиш мақсадида ўз маҳсулоти ва хизматини вақтли матбуот ва телевидениеда эълон қилувчи жисмоний ва мулкчилик шаклидан қатъи назар барча юридик шахслар бу солиқни тўловчи ҳисобланадилар. Реклама солиғининг миқдори солиқ тўловчига кўрсатилган хизмат қийматининг 5 фоизи миқдорида белгиланади. Солиқ эса рекламани эълон қилувчи реклама агентлиги томонидан бюджетга ўтказилади. Реклама агентлиги йилнинг ҳар чорагидан кейинги ойнинг 10 санасига қадар солиқ идораларига реклама солиғи ҳисоб-китобини топширадилар. Бу солиқ бўйича имтиёзлар аҳолига хизмат кўрсатувчи (чора-тадбирлар тўғрисида реклама), ноишлаб чиқариш корхоналарига ва ҳужжатлари йўқолганлиги тўғрисида эълон қилувчи жисмоний шахсларга берилган.

— Савдо-сотиқ қилиш ҳуқуқини берувчи гувоҳномалар тўғрисида ҳам тўхталиб ўтсангиз.

— Савдо-сотиқ қилиш ҳуқуқини берувчи йиғимни асосан, Тошкент шаҳар ҳудудида ўз савдо нуқталари орқали савдо қилувчи мулкчилик шаклидан қатъи назар барча юридик шахслар ва жисмоний шахслар тўлайдилар. Бу йиғимни тўловчиларга пойтахтимизда савдо, чакана савдо билан шуғулланиш ҳуқуқини берувчи ягона кўринишдаги гувоҳнома берилади. У йиғим тўланганидан сўнггина топширилади. Гувоҳнома ҳар бир савдо нуқтаси учун берилади. Уни олиш учун йиғимни тўловчи шахс тумандаги ваколатли ташкилотга белгиланган тартибдаги ариза билан мурожаат қилиши лозим. Аризага қуйидагилар илова қилинади:

а) савдо майдони борлигини тасдиқловчи ҳужжат;

б) савдо нуқтаси тўғрисида низом;

в) чет эл валютасида чакана савдо билан шуғулланишга рухсат этилганлиги тўғрисидаги Марказий банк томонидан берилган ҳужжат нусхаси.

Савдо-сотиқ қилиш ҳуқуқини берувчи рухсатнома, тўғри расмийлаштирилган ҳужжатлар топширилгандан сўнг 10 кун ичида қарор чиқарилади. Савдо қилиш ҳуқуқини берувчи рухсатнома тўғрисида туман ҳокимлигининг қарори чиққанидан сўнг йиғимни тўловчи йиғим пулини тўлайди.

Савдо қилиш ҳуқуқини берувчи рухсатнома гувоҳномаси уч ойдан ўн икки ойгача бўлган муддатга берилади. Бу йиғим бўйича имтиёзлар, нон маҳсулотлари ва ун маҳсулотлари, мева ва сабзавот билан савдо қилувчи давлат савдо ташкилотларига, ўқув юрти ва тиббиёт ташкилотлари, корхоналар, муассасалар ва бошқа ташкилотларнинг ичида жойлашган ҳамда шу корхона, ташкилотларга хизмат қилувчи савдо нуқталарига (тижорат дўконларидан ташқари) берилган.

Йиғим тўлашдан озод қилинган шахслар ҳам рухсатнома гувоҳномасини олишлари шарт.

Суҳбатдош Муҳаббат МИРЗАЕВА.

ТАБИАТ ва ИНСОН

№ 41

Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш комитетининг саҳифаси

Дил тубидан

ҲУМОЮНДА БАҲОР

Баҳор — беғуборлик фасли; хушторлик, интизорлик фасли... Э-ҳа, жомашовдан чиққан боладай буғриқиб турган борлиқни б-и-р тасаввур қилинг-а! Ҳазиллашиб, бот-бот уйқашиб ёқа йиртар булутлар бўзлайдиларми-ей... Томчилар, аллақандай товушлар сим-сим сўзлайдиларми-ей... Кейин, ялт этиб офтоб кўринади, осмоннинг белига заррин белбоғ боғлайди. Буни «камалак» дейдилар! Ка-малак!.. Бай-бай... кўрсангиз, қиш изғирини ялаган яноқларда аланга... Шу топда денг, гўё нимарсалардир келин, нимарсалардир янга! Қурмағур қизалоқларнинг-да чилвир сочларида толпопуклар, ғунча юзларида очилиш, гуллаш кушойиши — кулгичлар ўйини...

Ҳумоюнда шундай баҳор бошланди. Осмон тиниқ. Ҳозиргина қучоқлашиб, айқаш-уйқаш терлаб пишган булутлар боғ устида, Қипчоқ қишлоқ тепасида улоққан бўталоқлардай эринибгина силкиниб-силкиниб қўядилар. Ёмғирда чайинган осмон шунчалар тиниқки, узоқ-узоқлардаги қор кўрпасига ўранган Қўнғирбуқа тоғи ҳам қўл чўзса еткудай яқин кўринади. Қўнғирбуқа — улуғ авлиё, подачилар пири Занги отамизнинг буқалари. Эмишки, бобомиз подани ўтлатиб юрганларида у шу жойга келганида ётиб, дам оларкан. Тоғнинг Қўнғирбуқа аталиши шундан.

Қўнғирбуқа ўт келтирди,
Элга кўру кут келтирди...

Бурчмуллада, айниқса Бурчмулланинг Палтов дегувлик худо ярлақаган масканида шу қўшиқни айтиб юрадилар. Қўшиқ... Шак йўқ, Ер — қўшиқ... Кўк — қўшиқ... Ернинг, кўкнинг ҳайрати, ҳаяжонига ҳамоҳанг ўйлар, орзиқишлар — қўшиқ... Тириклик — эзгулик. Қўшиқ — абадийликдир. Ўйлар, орзиқишлар — борлиқнинг, руҳлару руҳиятларнинг нидоси. Эшитинг-а, унсиз-унсиз куйлаётир, сўйлаётир... Ҳа, ўзига чорлаётир!..

Мени қўшиқ бошлаб чиқди. Мен қўшиққа қўшилдим. Баҳор бор мавжудотни қўлтиғидан тутган. Дунё кенг, дил кенг. Шу кенгликда ажиб бир шикаста куйманиш... Хаёллар хаёлларга, шамоллар шамолларга этак тутганлар. Эпкинланадилар. Чамаси, шу кенглик, шу саодат учун мавжудот Эгасига эланадилар. Ана, ариқ лабларида тумшуқларини чаяётган, таранаётган қушлар яратганнинг ҳаққига такбир тушираётир, илтижо этаётир. Кўкка кўз тиккан кўкатлар, нав-ниҳолларчи?! Унганлари тупроқ учун, кўрганлари қуёш учун саловат айтмаяптиларми?!

Мўъжиза... Баайни мўъжиза!... Тақдирга тараф йўқ. Баҳор куйманишлари — тақдири азалнинг азиматларидан бири. Азиматлари — унинг иродаси, ҳамиша ҳар мўъжизага ҳозиру нозирлигининг ифодаси. Хўш, қиш қаҳрига учраган заминнинг баҳор оғушида жонланиб, ҳовурланиб туришига нима дейсиз?! Кечаги баданидан нами қочган, ўтинга айланган оғочларнинг ороланишларига, шох ташлашларига-чи?

Ана Турғунбой ака, ёнида набираси, яна аллакимлар, касалхона атрофидаги майдонда ер тимирскиланаётир — уруғ сепаётир. кўчат-гул экаётир. Ҳумоюн кўчат экмоқда, мустақил Ўзбекистон кўчат экмоқда. Ҳа-ҳа, ишқу иштиёқлар — уруғ...

Бўталоқ булутлар осмон пинжига биқинганлар. Офтоб сели ҳудудсиз кенгликда сирпанчиқ отади, дароз биноларнинг кошинларида жилоланади. Дароз бинолар... Ҳар бири беш, тўққиз қаватлик. Шунақасидан ўттиз учта. Тўрт давра қилиб қурилган. Ҳозир «тўрт қўрғон» деб номлаб олишган. Эшитган қулоққа ҳам яхши, ҳам эриш туюлмайди. Ҳар бир қўрғоннинг ўз беги, яъни қўрғонбегиси бор. Улар беглик қилиб қўрғонидагиларнинг бошларида ёнғоқ чақмайдилар. Аксинча, жамоаларининг нонига ушоқлик, сукигига ямоқлик қиладилар.

Бири — Қўчқорбек Толипов — милиционер. Иккинчиси — Бахтиёр Тиллаев — трактор заводи ишчиси. Учинчиси — Ҳамдам Исмоилов — Педагогика институти доценти. Тўртинчиси — Қўнисбой Ўрозбоев — кўзи ожизлар мактаби муаллими.

Ҳумоюн маҳалласи шу. Тили, дини, қарашлари турфа ўн мингдан ортиқ аҳоли яшайди. Ҳаммаси аҳил, ҳамжиҳат. Бироқ, яшириб нима қилдик, кўп маҳал қўним топмаган, насиб этиб осмонўпар биноларда ҳаловат кўрган кишиларнинг айримлари ҳавойи, димоғдор бўладилар. Бир жиҳати ўз қўллари билан лой чангаллаб, ватан қурмаганликлари ҳам сабаб! Хуллас, бугун уларнинг ҳам димоғлари баҳор бўйини туяётибди, оёқлари ерга тегиб қолди. Ўртада ўзбекона удум пешво. Ишқилиб ўзбекнинг «ўзбек»лиги бор бўлсин. Унинг меҳнат қашлигига тараф йўқ. Камтару камсуқумлигига тараф йўқ, қувлик-шумликни билмайди. Асли тоза, кимсан ҳазрати Ёфас, Аҳмад Яссавий, Темурбек, мир Алишер Навоий, Бобур Мирзо, Ҳумоюн Мирзоларнинг наслидан-да! Юртдаги, маҳалладаги тотувлик, меҳр-оқибат шундан. Диёнатнинг, мустақилликнинг мустаҳкамланаётганлиги шундан.

Дарвоқе, Ҳумоюн! Ул зоти шарифни биров билиб, биров билмайди. Илло, замонлар замонларга туташ, борлиқ — бир бутунлик. Шундай экан, аждодлар меросидан, нафасидан амал олиб, уларни билмаслик, улардан юз буришлик — гуноҳ, фожиа. Бир зум баҳорнинг сирли, шукуҳли иддаоларига қулоқ солинг, кўнгил кўзгусига кўз тутинг! Ана, оғир дардга чалинган Ҳумоюн Мирзо! Ёш, очилмаган гул, ром-ром сўлиб бораётибди. Ана, қошида шоҳ Бобур Мирзо худога нола қилиб, зикр тушиб, ўз жонини фарзандига бахш этаётир...

Тақдир... Тақдир... Қавмимизни бир-бирига райи андишалик, фидойи қилиб яратганининг учун Сенга шукроналар бўлсин! Синов дунёсида синаб, яна ўз аслимизга қайтарганлигинг учун яна Сенга шукроналар бўлсин! Ҳазор шукур, йўллик-йўриғлик халқмиз. Тагу тахтлик, уруғлик халқмиз. Абадийликка юз тутганмиз. Ўзни бахшида этиш... Қайси эл, қай бир қавмда бундай удум бор? Ким кимга жонини беради? Ўзбекнинг ўзлиги, умри боқийлиги шунда! Мустақил Ўзбекистоннинг камолоти, шону шарафи шунда!..

Ба-ҳо-ор... Баҳор — қўшиқ... Мени қўшиқ бошлаб чиқди. Баҳор билан биргаман. Офтоб бошимни, она-заминимиз бошини силаётир. Ҳамма ёқда ўктамлик, уйғониш... Ҳумоюнликлар, югнакийликлар, шоҳруҳу бешкапаликлар Ҳумоюн гузарини қурмоқдалар. Унинг қурилиши туман ҳокимлигининг назар-эътиборида. Ана, Элмуроду Дилмуродларнинг бозори, қатор битган, битаётган дўконлар... Ана, кобили шўрва, кабоб, палов ҳиди анқиб турган чойхона — мулла Миролимнинг елкасида ироқи сочиқ, қўли кўксида... Бу ҳол қандай кўримли, қандай суюмли! Кўраяпман, иддаоларни тинглаяпман. Кечмиш тарихлар тилга кирган, тиллашаётир. Ёлғону хусуматлар кулига ботирилган удумлар, маънавиятлар юз очаётир. Гузар қурилаётир. Гузар дегани — кечув дегани. Унда ширин дийдорлашувлар кечади, дил чигил ёзади. Унда йўловчининг ҳам, сийловчининг ҳам мушкули осон, ҳожати равон бўлади. Ундан ҳали не-не хайрли онлар, замонлар кечиб ўтади. Мана шунақа, гузар дегани. Ҳумоюн гузари шундай бўлиб қолади.

Салқин шабада эсмоқда. Ҳали қишнинг қириндиси кетмаган, ҳали сувлар лойқаланиб тинмаган. Аммо, одамларнинг юзида севинч, орзиқиш. Ахир баҳор! Мустақиллик, хуррият баҳори! Баҳор билан ер кўкаради, дил кўкаради. Кўкараётир. Дил меҳр-оқибат, инсоф-диёнат нури ила яшнаётир. Она-юрт яшнаётир.

Ҳумоюнга хуш келдинг, баҳор!

Турсун ИБРОҲИМ,
Мирзо Улуғбек тумани.

Баҳор ўз гуллари билан болаликка ўхшайди. Бизнинг бурчимиз — баҳорга, болаликка завол етказмаслик.

Равиль Альбеков олган сурат.

Текширишда аён бўлди

ЎЖАР РАҚАМЛАР

Шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси томонидан ўтган ойда табиатни асраш қонун-қоидаларига риоя қилиш ва атроф-муҳитни, атмосфера ҳавосини тоза сақлаш борасида 43 корхона, ташкилотларда 46 марта текширув ўтказилди.

Назоратчилар томонидан 3316 та ҳавога чиқинди чиқарувчи манбалар синчиклаб текширилиб, шундан 1833 тасидан зарарли моддалар чиқаётгани аниқланди, 281 таси эса тозалаш ускуналари билан бир қадар жиҳозланган, 11 тасида эса тозалаш ускунаси янада такомиллаштиришни талаб этади.

Ўтган ой давомида табиат муҳофазаси қонунларини бузган корхоналарнинг 15 раҳбар ходимига 2500 сўм миқдорида жарималар солинди.

Аниқланган камчиликларни тезроқ бартараф этиш мақсадида корхоналарга назоратчиларимиз томонидан 262 йўриқномалар тавсия этилди. Аввал берилган 96 йўриқнома бўйича корхоналар ишларни тўла-тўкис бажарганлигини мамнуният билан қайд этиш лозим.

Ой давомида талабларимизга амал қилмаган 4 та катта ва кичик корхона фаолиятини тўхтатиш бўйича комитет қарорлари чиқарилди. Жумладан «Зафар» кичик корхонасида эмульсия ишлаб чиқариш цехи тўхтатиб қўйилди. «Ўзэлектроаппарат» корхонасида гальваника цехи чиқиндиларни зарарсизлантириш бўлими ҳам ўз фаолиятини вақтинча тўхтатди. «Чинор» кичик корхонасининг бўяш цехи, «Бетон» кичик корхонасида цемент омборхонаси ҳам маълум муддатга фаолият кўрсатмайди.

Исмоил ШАМСИМУҲАМЕДОВ,
шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси
назорат бўлими бошлиғи.

Мутахассис фикрича

БИРИНЧИ ДАРАЖАЛИ ВАЗИФА

Ҳар бир қурилиш аввало лойиҳадан ва қурилишга ер майдони ажратишдан бошланади. Муҳими шундаки, ер майдонини ажратиш жараёни экология, атроф-муҳит муҳофазасининг ҳамма талаб, қонун ва қоидаларидан келиб чиқиб, тўғри ҳал этилиши лозим. Қўмитамиз доимо давлат экология таҳлил бўлими, корхона, ташкилотларнинг қурилиш лойиҳаларини юқорида қайд этилган табиатни муҳофаза қилиш талабларини бажарилишини ўрганиб, хулоса чиқаради. Лойиҳалар чиқиндисиз технологияларни қўллаш, ифлослантирувчи манбаларни замонавий тозалаш ускуналари билан таъминлашдан иборат. Бу биринчи даражали вазифадир.

Ўтган йили 181 қурилиш лойиҳаларини экологик таҳлилдан ўтказган эдик. Шундан 60 лойиҳа камчилик ва нуқсонлари бўлганлиги учун қайта ишлаб чиқиш учун буюртмачи ва лойиҳачиларга қайтарилди. Атроф-муҳитга жиддий салбий таъсир кўрсатадиган 16 лойиҳанинг амалга оширилиши хавфли деб топилди ва қурилишга рухсат этилмади. Чирчиқ дарёси ёнида тикланиши мўлжалланган «Тошқурилиштранс» ишлаб чиқариш бирлашмасининг карвонсарой — автокорхонаси, Бўржар канали бўйида жойлаштирилган шаҳар ободонлаштириш бош бошқармасининг ўсимликларни ҳимоя қилиш станцияси, Тошкент сут бирлашмаси ва Ўзбекистон терини қайта ишлаш бирлашмасининг мазутни сақлаш омборхоналари қурилиши шулар жумласига киради.

Табиатни муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонунга биноан ҳар бир қурилиш лойиҳаси албатта экологик томонидан таҳлилдан ўтказилиши шарт. Акс ҳолда унинг қурилишига рухсат берилмайди. Афсуски, айрим ҳолларда янги ташкил этилган ишлаб чиқариш корхоналари лойиҳалари шундай текширишдан ўтказилмасдан қурилиб, ишга тушириб юборилган. Ўтказилган текширишларимиз натижасида «Ўзэллес» гугурт ишлаб чиқариш қўшма корхонаси, «Сувсар», «Хон-Чорбоғ», «Тонг», Тошкент мўйнани қайта ишлаш корхоналари лойиҳалари Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза этиш қўмитаси билан келишилмаган ҳолда ишга туширилганлиги аниқланди. Фақат кўрилган тегишли чоралар оқибатида юқорида қайд этилган корхоналарнинг айримларигина ҳозирги кунда лойиҳаларини бизга кўриб чиқиш учун тақдим этишди. Шулардан «Ўзэллес», «Хон-Чорбоғ», «Сувсар» корхоналари лойиҳалари бизнинг берган талаб, кўрсатма, тавсиялардан кейин лойиҳачилар томонидан қайта ишлаб чиқилди. Лойиҳага атроф-муҳитни муҳофаза қилиш бўйича замонавий, самарали тадбирларни киритишга эришилди. Ҳар бир янги ташкил этилаётган ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлган қўшма, кичик, хусусий корхоналар ўз фаолиятларини албатта қўмитамиз билан келишилган ҳолда бошлашлари лозим. Шунда иккала томонга ҳам яхши бўлади.

Шукур ҲИДОЯТОВ,
шаҳар табиатни муҳофаза
қилиш қўмитаси экологик
таҳлил бўлими бошлиғи.

Кўклам келди-ю олам гўзалликка ғарқ бўлди. Кўп йилларни кўрган мажнунтол ҳам, умри сувда ўтадиган нилуфар ҳам янги либос кийиб, гул очиш тараддудида.

Рустам Шарипов олган суратлар.

Яшил дўстларимизни аяйлик

КЕСИШ ОСОН...

Туман ҳокимликларининг мутасаддилари, қурилиш ташкилотларининг раҳбарлари, айниқса лойиҳалаш ташкилотлари Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси тарафидан ишлаб чиқарилган лойиҳаларга баъзан тўла амал қилмайдилар. Корхоналарнинг буюртмасини кўр-кўрона бажариш оқибатида пудратчилар кўпгина кўчатлар, дарахтларнинг беҳудага нобуд бўлишига сабаб бўлмоқда. Масалан, Бобур кўчасида пойабзал фабрикаси ёнидаги бешта ажойиб, кўҳна чинорлар қирқиб ташланди. Ҳолбуки, лойиҳа ишланаётганда қурилиш 2-3 метр нарига мўлжалланганда бу ачинарли ҳол юз бермаган бўларди. Акмал Икромов тумани ҳокимлиги Фарҳод кўчасида янги дўконлар қуришга рухсат берган бир пайтда бу ердаги дарахтлар шафқатсизларча кесиб ташланган. Кўпгина корхоналар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг яроқсиз аҳволдаги дарахтларни кесиб ташлаш ҳақидаги актидан фойдаланиб, кўпдан-кўп соғлом дарахтларнинг ҳам бошига етмоқдалар. СУ-3 ходимлари гугурт фабрикаси ишчиларига ана шундай хатти-ҳаракатларни бемалол амалга оширишга рухсат берганлар.

Кўпгина маҳалла ва мавзеларда ҳам дарахтларнинг ҳуда-беҳудага кесиб ташланишига йўл қўйилмоқда. Бундай ҳолларни кўпроқ Акмал Икромов туманидаги 24-мавзеда кузатиш мумкин.

Шаҳар ҳавосининг заҳарли чиқиндилар билан ифлосланишига оид яна бир муҳим муаммо мавжуд. Маълумки, ҳар бир корхонада эколог ва боғбонлар бор. Улар корхоналардан чиқарилаётган чиқиндиларнинг кимёвий ифлослигини мунтазам назорат этиб бориши лозим. Ифлосланиш энг юқори бўлган жойларда кўплаб дарахт кўчатларини ўтқазишга аҳамият бериш керак. Ҳавони ифлос моддалардан тозалашда дарахтларнинг аҳамияти жуда катта. Шунингдек, шовқин-суронларни камайтириш борасида ҳам дарахтлар бизга асосий ёрдамчидир. Статистика кўрсаткичлари бўйича, шовқинни камайтириш ишлаб чиқариш унумдорлигини 1,5 баробар оширар экан.

Барчамиз самолётда учишни яхши кўрамиз. Лекин реактив лайнернинг 8 соатда 50-75 тонна кислородни ютиб юборишини ўйлаб кўрганмизми? Шунча миқдордаги кислородни эса 25-30 гектар ўрмон ишлаб чиқиши мумкин.

Инсон овқатсиз 5 ҳафта яшай олади. Сувсиз 5 кун, ҳавосиз 5 дақиқа. Атмосфера қатламининг бешдан бир қисмини кислород ташкил этади. Инсон эса кунига 15 килограмм ҳаво ютади. Шундан бешдан бир қисмини кислород ташкил этади.

Кўриниб турибдики, яшил дўстимиз — довдарахтлар қанчалик кўп бўлса, шаҳримизнинг ҳавоси шунчалик мусаффо бўлади.

Наргиза ЁДГОРОВА,
шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси
ходими.

Билиб қўйган яхши

ОҚИБАТИНИ УНУТМАНГ

Шаҳримизда ободончилик ва кўкаламзорлаштириш ойлиги ўтказилаётгани муносабати билан барча жойларда турли дарахт ниҳоллари ўтқазишга катта эътибор беріляпти. Шаҳар ободонлаштириш бош бошқармаси томонидан фақатгина мевали кўчатлар эмас, балки ҳавони тозаловчи, жазирама офтобда кўча ва хиёбонларни соя-салқин қилиб турувчи дарахтлар ҳам ўтқазилаётгани таҳсинга сазовордир.

Шаҳарни кўкаламзорлаштириш ишларига бош-қош бўлаётган мутасаддиларга, жонкуярларга бир сўзимиз бор: бултурги хазон, ўт-ўланлар ёндирилса, келаси йил ўт янада ям-яшил, янада яшилроқ ўсади, деган фикр мутлақо нотўғридир. Ҳақиқатан ҳам икки-уч ҳафта ўтгач ўша жойда майса униб чиқаётганини кўриш мумкин. Лекин бунда ўсимликлар гуллашдан маҳрум бўлиши билан бирга улар турининг ранг-баранглиги ҳам кескин йўқолиб кетади. Бунинг сабаби шундаки, кўпгина ўсимлик илдизлари тупроққа жуда чуқур кирмайди, балки унинг юзида бўлади. Олов ўсимликлар илдизига зарар етказиши билан бирга арилар уясининг йўқолиб кетишига ҳам сабаб бўлади. Ариларнинг йўқолиши эса гулларнинг чангланиши жараёнига салбий таъсир кўрсатади. Шунингдек фойдали ҳашаротлар ҳам ёнғин натижасида тез ҳалок бўлишади. Аксинча, зараркунанда ҳашаротлар тупроқнинг жуда чуқур қатламларига жойлашиб олгани учун уларга олов ҳеч қандай таъсир кўрсатмайди.

Демак, ўт-ўланларни беҳуда ёндириш ўсимлик оламига катта зарар келтиради.

Кўпгина автотранспорт воситаларининг фойдаланиш учун носозлиги шаҳримиз ҳавосининг кескин бузилишига олиб келяпти. Автокорхона раҳбарлари бу масалага жиддий ёндошишса, ҳаво бирмунча мусаффороқ бўларди.

Кўчатлар экилаётганда уларнинг нафақат сонига, турига асосий эътиборни қаратиш лозим. Тўғри, қанча кўп кўчат экилса, улар қанча ранг-баранг бўлса шунча яхши. Бироқ ниҳолларнинг орасини 5-6 метр масофада ўтқазиб, вақти-вақти билан суғориб турилса, улар гуркираб ўсишади, албатта. Асосий масала ҳам шу.

Ким ФАТТОҲОВ,
шаҳар табиатни муҳофаза қилиш
қўмитаси давлат назоратчиси.

Бетга айтганнинг заҳри йўқ

ЛОҚАЙДЛИКНИНГ ЛОЙҚАСИ

Одамзоднинг одати қизиқ-да. Тўй-томоша, маърака, шодиёна баҳона озодагарчиликка эътиборини кучайтиради. Наврўзга бағишланган умумхалқ ҳашари ўтказилди-ю шаҳримиз яшнаб кетди назаримда. Хиёбонлар, боғчалар, сайилгоҳлар, Анҳор соҳиллари, Навоий номидаги миллий боғимиз — қуйинг-чи, ҳамма ерда гўзаллик сеп ёйгандек эди.

Бозор иқтисодиётига ўтиш палласидек синов, қийинчилик даврида ҳам шаҳримизда қурилишга, ободончиликка аҳамият аввалгидан ҳам кучайган. Деҳқон бозорларининг қиёфасини кўраётган бўлсангиз керак. Шундай бозорлардан ўн бештаси шаҳримиз кўркига кўрк қўшади. Пардозланган ғиштлар, шарқона гумбазлар, нақшлар — қайси бирини таъриф этишга ақлинг шошади.

Неча йиллардан бери орзумиз бўлган Эски шаҳарни таъмирлаш бугун жуда авжида. Мустақиллигимизнинг тўрт йиллиги байрами кунида Эски шаҳар янги қиёфа, янги жамол касб этади. Бу ишларнинг барчаси сиз учун, биз учун қилиняпти. Одамлар яхши яшасин, текис, равон йўллардан юрсин, узоғи яқин бўлсин, топгани яхши бозорларимизни тўлдирсин деб қилиняпти.

Аммо шаҳарни кезиб, лоқайдликларни кўриб дил ғашланади. Ҳусниддин Асомов кўчасидан ҳар куни ўтаман. Ҳар кунги манзара бир хил: кўчанинг икки бетидаги ариқлар тўла ахлат. Орадан беш-ўн кун ўтгач, ариқлар тозаланади. Энди кўчанинг икки бетида уюм-уюм ахлат дўппайиб туради. Бир-икки кун деганда машина келади. Ахлатнинг учдан икки қисми машинага тушади. Қолганини фаррош аёл қаёққа олиб боришини билмасдан яна ариққа супуриб қўяди. Бу лоқайдлик, хўжасизлик бўлмай нима? Шаҳарнинг панароқдаги исталган кўчасини айланиб, уюлиб ётган ахлатларни кўриб ёқа ушлайсиз. Қачон биз ўз кўчамизнинг, маҳалламизнинг, шаҳримизнинг хўжайини бўламиз!

Пойтахтга олмос камардек бўлиб оқиб ўтадиган Қичқириқ, Қорасув, Салор, Бўржар, Бўзсув каналларини ҳаммамиз яхши биламиз. Яна такрор бўлса ҳам айтай: шу сувлардан ота-боболаримиз мириқиб ичишган, экин-тикинларни суғорган. Бугун қайси азамат Бўзсувдан ичиб, «Оҳ, маза қилдим» дея оларкин?

Биттагина Тошкент иссиқлик маркази тизимидаги иссиқлик берувчи марказлар (улар ўнта) каналларга ташлаган оқава сувларга бир эътибор берайлик. 1993-1994 йилларда бу рақамлар қуйидагича бўлганди:

- 1-иссиқлик маркази — Салор каналига йилига 542 минг кубометр;
- 2-иссиқлик маркази — Қорасув каналига йилига 829 минг кубометр;
- 3-иссиқлик маркази — Бўзсув каналига 2.155 минг кубометр;
- 4-иссиқлик маркази — Қорақамиш каналига 2941 минг кубометр;
- 5-иссиқлик маркази — Изариққа 1806 минг кубометр;
- 6-иссиқлик маркази — Толариққа 416 минг кубометр;
- 8-иссиқлик маркази — Қумариққа 569 минг кубометр;
- 9-иссиқлик маркази — Юқори Жўнариққа 936 минг кубометр;
- 10-иссиқлик маркази — Қорақамиш каналига 1173 минг кубометр.

Бундан ташқари канални оқава сувлар, қайта ишланган сувлар билан «сийлайдиган» яна қанча катта-кичик корхоналар борлигини ҳам унутмайлик. Энди шаҳримиз сувларининг аҳволини тасаввур қилиш унчалик қийинчилик туғдирмаса керак!

Шаҳар ўзимизники экан, унда ўзимиз яшар эканмиз, наҳотки ҳаётимиз, тақдиримизни ўйламаймиз. Яна ҳам аниқроғи ўзимиз ўтирган шохга болта урамиз?!

Ҳақли бир савол туғилади: нега шундай бўлди? Ахир орадан ўтган тўрт-беш авлоднинг умри мобайнида сувлар бунчалар ўзгариб кетмас? Бунчалар истеъмолга яроқсиз бўлиб қолмас? Айбдори борми бу ишларнинг ахир?!

Бор. Ўзимиз. Ҳаммасига ўзимизнинг ўжарлигимиз сабаб! Эртани ўйламаслигимиз сабаб.

Кўклам нафаси ҳар бир қимирлаган жонга шукўҳ бахш этиши табиий. Яшашга, яратишга иштиёқ уйғотиши табиий. Демак бизнинг юракларга ҳам гўзалликни, муҳаббат уруғларини ёяди. Бизнинг муҳаббатимиз эса сувларни покиза сақлашда, яшилликни кўпайтиришда, шаҳримизни озода, кўркам сақлашимизда, ўсимликлар ва жониворлар оламини асраб-авайлашимиз, кўпайтиришимизда кўриниши керак.

Шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг жонкуяр, тиниб-тинчимас ходимлари берган тавсиялар корхона, ташкилот, муассасалар томонидан ўз вақтида бажарилса нур устига нур бўлар эди. Чунки ҳар бир кўрсатма шаҳримиз табиатини тоза сақлаш йўлида қўйилган бир қадамдир. Бундай қадамни эса кичикдан тортиб катталаргача ҳар биримиз қўйишимиз керак. Ана шундагина шаҳримиз эмин-эркин нафас олади.

Кўклам кулган кўчаларда юриб шулар хаёлимдан кечди.

Темур УБАЙДУЛЛО.

Режа ва натижа

УЧ МИРИ ЗИЁН БЎЛМАСИН

Тошкент аэропорти шаҳар қурилиши ҳамда санитария маромларига путур етказилган ҳолатдан ташқари турар жой мавзелари, мактаблар, боғча, касалхоналарга яқин-яқин ҳудудда жойлашган. Шундай шовқин-суронли экологик нобоп ерда 500 мингга яқин кишилар истиқомат қилишади, чунки аэропорт деярли шаҳарнинг марказида жойлашган-да.

Ушбу ҳудудда атмосферанинг ифлосланиши, заҳарли моддалар тўпланиши анча ортиқдир. Айрим моддалар, масалан карбонат ангидрид меъёрдан беш марта кўплиги аниқланди. Шуни таъкидлаб ўтиш жоизки, аэропорт раҳбарлари табиатни муҳофазалаш борасидаги тадбирларни ўз вақтида ўтказишга бефарқ муносабатда бўлмоқда.

Шунингдек 1993 йилда 12310 минг сўм купонни сувларимиз тозалигига қаратилган 7 та тадбирни ўтказиш учун сарфлаш мўлжалланган эди. Уларнинг атиги учтаси бажарилган, ҳамда 42 миллион сўм-купон ўзлаштирилди, холос. 4 та тадбир эса 1994 йилга қолдирилган: «Арктика» махсус суюқлигини ҳавога чиқарувчи мосламани фойдаланишга киритиш; махсус ҳудудларни сув ёрдамида изоляциялаш; ер ости сувларининг ифлосланишини ўрганиш ҳамда кузатув шохобчаларини ишга тушириш; таркибида фенол СТ-2 аралашмаси ўрнига «Демос» суюқлигини қўллаш.

1994 йилда ушбу 4 та тадбир билан бирга қўшимча 8 та тадбир ўтказиш ҳам режалаштирилган эди.

1994 йил 1 ноябрга қадар 7 та тадбир ўз вақтида бажарилиб, 7,7 миллион сўм купон ўзлаштирилган. Автоматик ёнилғи қуйиш шохобчасини таъмирлаш иши эса бажарилмай қолиб кетган. Ёнилғи омборидаги қуюв канализацияси; ССТ, АТБ ҳудудидаги самолётларни техник созлаш пункти қурилмаган. Насос станцияси эса қайта таъмирланмаган.

Ҳавони муҳофазалаш соҳасида 9032 минг сўм миқдордаги 2 та чора-тадбир белгиланганди. Шундан биттаси бажарилиб, 4032 минг сўм сарф этилди.

1992 йилги атмосферага чиқиндилар чиқариш 79,6 тоннани ташкил этган бўлса, 1993 йилда бу кўрсаткич 48,7 тоннага пасайди. Шуни ҳам алоҳида таъкидлаб ўтиш жоизки, ҳисоботда двигатель қиздиришдан ва самолётларнинг учиш пайтидаги ҳавони ифлослантириш даражаси келтирилмаган. Ваҳоланки атроф-муҳитнинг ифлосланишида уларнинг салмоқли «ўрни» бор.

Чиқиндиларни меъёрлаш масаласи ҳам ҳануз ҳал бўлмаётир. Узоқни яқин қилишда самолётларнинг ҳиссаси бебаҳо. Лекин «бир мири ҳамёнга, уч мири зиёнга» қилмайлик.

Ҳайрихон РАЖАБОВА,
шаҳар табиатни муҳофаза
қилиш қўмитаси масъул
ходими.

Ҳамшаҳарларимиз

ҚАЛБДАГИ ИШҚ

Кўзлар — қалб кўзгуси дейишади. Уларга боқар экансиз, ўз суҳбатдошингиз қанақа одамлигини дарров англайсиз. Менинг суҳбатдошим кўзларида меҳр учқунлари порлаб турарди...

Фатхулла Назруллаевнинг ҳаёти силлиқ ўтмаган. 1925 йилда тошкентлик ҳунарманд ишчи оиласида иккинчи ўғил дунёга келганида унга Фатхулла исмини қўйишди.

Фатхулланинг отаси косиблик орқасида кун кечирарди. У яхши уста, обрўли одам эди. Оилада Фатхулладан ташқари яна катта ўғил ва синглиси Жамила вояга етмоқда эди. Улар аҳил яшашарди. Ёшликларидан уларнинг оилага нафлари тегарди.

Болалик тез ўтиб кетди. Отаона қазо қилди. Бу пайтда акаси — Ғайбулла Тошкентдан узоқда — Хоразмда яшарди. Қариндошларининг оиласида фарзандлари кўп бўлгани учун синглисинигина ўз бағриларига олишди. Фатхуллани эса Киров (ҳозирги Юнусобод) туманидаги 12-болалар уйига жойлаштиришди.

Фатхулла яхши ўқирди. Болалар уйида у еттинчи синфни тугатди. Кейин тиббиёт техникумига ўқишга кирди. Бу 1941 йил арафаси эди.

Ун беш ёшли ўспирин қачонлардир шифокор бўлиб етишишни, одамлар дардига малҳам бўлишни орзу қиларди. У орадан кўп вақт ўтмасдан дўстлари ҳаёти унга боғлиқ бўлиб қолишини, унга шифокор бўлиш насиб этмаслигини билмасди. Уруш бошланганлиги ҳақидаги хабар Фатхуллани ҳам чуқур изтиробга солди. У дастлабки кунларданоқ фронтга кетишга ошиқди. Уни ёши етмаганлиги учун тўхтатишди. Лекин 1943 йилда техникумга ҳарбий комиссариат вакили келганда учинчи курс толиби Фатхулла Назруллаев биринчилардан бўлиб фронтга кетувчилар рўйхатига ёзилди. У ўшанда техникумда бўлган митингни яхши эслайди. Сукунат узра: «Бир қадам олдинга!» — деган даъват янгради. Ҳаяжондан юрак каттиқ урарди: ё ҳаёт, ё ўлим! Улар минглаб, миллионлаб кишилар ҳаётини сўндираётган даҳшатли уруш кетаётганини яхши билишарди. Лекин ёшлардан 21 нафари сафдан бир қадам олдинга чиқишди. Улардан 18 нафари жанг майдонларида ҳалок бўлишди, фронтдан уч кишигина қайтиб келишди. Улардан бири Фатхулла Назрулаев эди.

Қаердадир унинг акаси Ғайбулла ҳам душманга қарши жанг қиларди. Дастлаб кўнгиллиларни қаерга юборишга бошлари қотиб қолди. Жанг майдонларида эса ғалаба тақдири, халқлар тақдири ҳал бўлмоқда эди.

Бирдан авиация мутахассислигига жой бўлиб қолди. Фатхулла шартта авиаторликка ёзилди. Уни бу касб чўчитмади. Фатхулланинг ҳаётида кутилмаган бундай воқеалар жуда кўп бўлган. У бир нарсани яхши биларди — ирода ва хоҳиш бўлса ҳамма нарсанинг уддасидан чиқиш мумкин. Қирғизистонда қисқа муддатли ўқишдан сўнг фронт ҳаётига сингиб кетди. Тақдир уни дастлаб учинчи авиация полки билан боғлади. Ўзбек ўғлони ўз полкдошлари билан Украина, Белоруссия, Польшани босиб ўтди. Авиамоторчи сифатида хизмат қила бориб, 1944 йилдан авиамеханикликни эгаллади. Шиддатли жанглар кетаётган, атрофда бомбалар тинимсиз портлаб турган шароитда янги техникани ўзлаштиришга тўғри келарди. Айниқса Конотокда бўлган воқеани унутиш мумкин эмас. Бу ерда Американинг «Б-25» қирувчи самолёти ўзлаштирилган эди. Фатхулла учувчининг аэродромга қайтиб келиши кўп жиҳатдан унинг билими ва маҳоратига боғлиқлигини яхши биларди. У учувчилар қайтиб келишини сабрсизлик билан кутарди. Учувчининг ҳалокати унинг учун катта бахтсизлик эди. Чунки сафдош дўстларини жуда қадрларди.

Авиамеханик Фатхулла Назруллаев урушни Кенингсбергда тугатди. Бу ердан ҳарбий самолётлар Берлинга ҳужум жангларига кўтарилишарди. Берлин қўлга олингач, учинчи полкка Берлин номи берилди. Узоқ давом этган манфур уруш тугади... Лекин армиядан тажрибали, қўли гул мутахассисни дарҳол қўйиб юборишмади. 1945-1947 йилларда у Бобруйскда хизмат қилди. Кейинчалик уни ўз жонажон юртига ишга ўтказишди. У собиқ Туркистон ҳарбий округи ихтиёрига юборилди ва Чирчиқда 1950 йилгача ишлади. Сўнг Тошкентга қайтди. Энди Ф. Назруллаев тинч меҳнат синовидан ўтиши керак. 1950 йил ноябрида туман саноат комбинатига ишга кирди. Унинг меҳнатсеварлигига ҳамма қойил қоларди. Фатхулла ака барча лавозимларда — собиқ Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида, Ўзбекистон фуқаро авиацияси идорасида, Тошкент шаҳар халқ назорати комитетида ҳам астойдил меҳнат қилди.

...Қачонлардир ёш Фатхулла шифокор бўлишни орзу қилганди. Лекин унинг ҳаёт йўлида авиация йўлчи юлдуз бўлди. Ҳавода мағрур сузиб юрувчи кумушдек товланган пўлат қушга бўлган муҳаббат унинг қалбига қаттиқ ўрнашиб қолган. У Ўзбекистон авиацияси тарихига оид материалларни 60 йил тўплади. Бу ноёб материаллар номзодлик диссертациясини ёқлашида асосий манба бўлди.

Фатхулла ака пенсия ёшида бўлса-да меҳнат қилишни давом эттирмоқда. У ҳозир республика «Фахрий» бирлашмаси раисининг ўринбосари. Бу бирлашманинг Тошкентнинг ўзида 51 та корхонаси бор, республика бўйича уларнинг сони 400 тага боради.

Фатхулла ака одамларни, ҳаётни севади, тўкин дастурхон атрофида фарзандлари, набиралари билан тўпланишганда доимо шукроналар айтади. Барча қийинчиликлар, машаққатларга қарамасдан тақдир унга қувончли, бахтли кунларни ҳам ҳадя этган...

Мавлуда МУҲАМЕДОВА.

НУРЛИ ЙЎЛ

Мустақил давлатимиз илм-фани ва маънавиятини бойитишга муносиб ҳисса қўшиб келаётган республика Фанлар академияси «Фан» нашриёти ташкил топганига 60 йил тўлди. Шу муносабат билан нашриёт директори Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими Наримон Хотамовдан олиб борилаётган ишлар ҳақида гапириб беришни илтимос қилдик.

— «Фан» нашриёти мамлакатда олий илмий марказ ҳисобланган Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг илмий-тадқиқотлари натижаларини илмий жамоатчиликка ва оммага етказиб берувчи муассасадир. Шу боис нашриёт тарихи 1932 йилда республикамиздаги илмий тадқиқот муассасаларига раҳбарлик қилувчи Ўзбекистон Фан қўмитасининг барпо этилиши билан боғлиқдир. Чунки нашриёт 1934 йилда шу Фан қўмитаси қошида ташкил топди. У вақтларда нашриёт йилига икки-уч илмий ахборотнома ва ўнлаб илмий ишлар тўпламларини чиқарувчи 10 кишидан иборат нашр бўлими сифатида иш бошлаган эди.

60-йилларга келиб Фанлар академияси нашриёти илм соҳалари бўйича ихтисослашган саккиз хил илмий журналларни чиқара бошлади. 1965 йилга келиб илмий даврий нашрларга яна икки журнал — «Гелиотехника» ва «Табиий бирикмалар кимёси» қўшилдики, улар шартномага кўра ҳозиргача АҚШда тўлиқ таржима қилиниб келмоқда. Бундан ташқари, 1957 йилдан бошлаб «Фан ва турмуш» илмий оммабоп журнали яна чиқа бошлади.

Бугунги кунда нашриётда турли фан соҳаларидан 12 та илмий журнал нашр этилмоқда. Китоб нашрларнинг асосий турини кўп жилдли танланган асарлар ва илмий тадқиқот натижалари, монографиялар, илмий-оммабоп рисолалар ташкил этган, «Фан» нашриёти чоп этган юзлаб китоблар Ўзбекистондан ташқарида ҳам унга обрў келтирмоқда. Масалан, Алишер Навоийнинг 10 жилдли «Танланган асарлари», Қори Ниёзий, Ҳабиб Абдуллаев, Ойбек, Ҳамза, Ҳамид Олимжон, Ғафур Ғуломнинг кўп жилдли «Тўла асарлар тўплами», Мўминов ва бошқа олимларнинг асарлари чет тилларга таржима қилинган.

Истиқлол шарофати билан кўҳна, бой тарихимиз, маданий меросимиз, маънавий қадриятларимизни ўрганиш, уларни тиклаш ва халққа етказиш борасида хайрли ишлар амалга оширилмоқда. Чунончи, нашриёт Алишер Навоийнинг 20 жилдлик «Тўла асарлар тўплами»нинг 11-12 жилдларини, «Ўзбекистон тарихи» академик нашрининг 3-жилдини, мактаблар ва олий ўқув юртлари талабаларига мўлжалланган «Ўзбекистон тарихи»нинг I-II қисмларини нашр этди. Жаҳонга таниқли буюк аллома олим Мирзо Улуғбек таваллудининг 600 йиллиги халқаро тўйига «Зижи Кўрагоний» номли йирик асарини босмадан чиқарди. Ҳозир ўзбек романнавислигининг асосчиси Абдулла Қодирийнинг 6 жилдли «Тўла асарлар тўплами»ни чоп этмоқда. Нашриётда асосан кўп йиллик иш тажрибасига эга бўлган юқори малакали ходимлар меҳнат қилишади.

Шубҳасиз, бозор иқтисодиётига ўтиш давридаги қийинчиликлар хўжалик ҳисобида ишлаётган «Фан» нашриёти ва босмахонаси фаолиятида ҳам сезилиб турибди. Бироқ нашриёт ва босмахона ходимлари, журналлар муҳарририятлари давлатимиз истиқлоли руҳига хизмат қиладиган буюк келажагимизга ишонч туғдирадиган кўплаб илмий ва оммабоп китоблар, рисолалар, мақолалар чоп этиш йўлида ғайрат шижоат билан хизмат кўрсатмоқдалар.

1995 йилда турли фан соҳаларининг устивор йўналишларига доир ўнлаб монографиялар нашр этишни режалаштириш билан бирга Алишер Навоий «Мукаммал асарлар тўплами»нинг 1-2 жилдини, етук олим ва мутахассисларнинг истиқлолимиз руҳини акс эттирувчи бир қатор китоб ва рисолаларини нашр этишни мўлжаллаганмиз.

Музаффар ТУРОБОВ ёзиб олди.

Навбаҳор бу Наврўз айёми. Наврўз эса шўх қўшиқлар, дилрабо рақсларни бирга олиб келади. Маҳаллаларда ўйин-кулги авжига чиқади. Наврўзинг боқий бўлсин, юртим!

Рустам Шарипов олган суратлар.

Шаҳар бедарвоза эмас

НОҚОНУНИЙМИ — ЎТКАЗИЛМАЙДИ

Божхона хизмати ходимлари юртимиздаги товар-моддий бойликларни асраш борасида шарафли хизмат бурчларини ўтамоқдалар. Бизнинг Тошкент шаҳар божхона хизмати бошлиғи Равшан Туропов билан суҳбатимиз ҳам ўлкамиз бойликларини ноқонуний равишда ташиб кетаётган нопок шахсларга қарши амалга оширилаётган ишлар, ўтказилаётган ўзига хос тадбирлар хусусида бўлди.

— Республикамиздан турли хил қинғир йўллар билан, баъзан бу борада ўзига хос «кашфиёт»лар ўйлаб топиб, бойликларимизни ўмариб кетмоқчи бўлган кимсалар оз эмас. Айтингчи, кейинги пайтларда ўзимизда ҳам жуда сероб бўлмаган мол ва маҳсулотларни ноқонуний олиб чиқиб кетишга қарши курашиш борасида қандай тадбирлар амалга ошириляпти?

— Тошкент шаҳар божхона хизмати томонидан 1995 йил январь-февраль ойларида тезкор хизмат фаолияти самарадорлигини ошириш, контрабандага қарши курашни кучайтириш, божхона тартиб-қоидаси бузилишининг олдини олиш ва товар-моддий бойликларни ноқонуний олиб чиқиб кетиш ҳолатларини аниқлаш ҳамда уларнинг йўлига тўсиқ қўйиш борасида бир қанча ташкилий ва амалий тадбирлар ўтказилди.

Жумладан, мазкур вақт ичида умумий қиймати 1726,3 минг сўмликни ташкил қилган товар-моддий бойликларни ноқонуний олиб чиқиш бўйича 533 киши маъмурий жавобгарликка тортилиб, улардан 164 минг сўм жарима ундирилди. Шуни таъкидлаб ўтиш ўринлики, мусодара қилинган маҳсулотлар орасида кўп миқдорда жуда тақчил озиқ-овқат турлари, жумладан ҳар хил турдаги ёғлар, қуруқ сут, гуруч, гўшт, чой ва бошқалар бор.

Бизда бошқа республикаларга қараганда нон маҳсулотларининг нисбатан арзон нархда эканлиги учун «ташмачилар» нонни олиб чиқиб кетишда фаол ҳаракат қилаётганлари сир эмас. Нон ва нон-булка маҳсулотларини олиб чиқиб кетувчилар сони умумий ҳуқуқбузарликларнинг 80 фоизини ташкил қилади.

Шу сабабдан Ўзбекистон Республикаси давлат солиқ қўмитаси бош божхона бошқармасининг 1995 йил 15 февралдаги кўрсатмасига мувофиқ жорий йилнинг февраль ойида Тошкент шаҳар божхона хизмати томонидан нон ва нон-булка маҳсулотларини республика ҳудудидан ташқарига ноқонуний олиб чиқиб кетилишининг олдини олиш тадбирини амалга ошириш учун 6 та тезкор гуруҳ тузилди. Унга бош божхона бошқармаси ва транспорт милицияси ходимлари ҳам жалб этилди. Тадбир давомида умумий миқдори 36284 сўмлик нон маҳсулотлари қайтариб қолинди.

Бундан ташқари божхона қоидаси бузилиши, контрабанданинг олдини олиш юзасидан олиб борилаётган ишлар ҳам анча фаоллашди. Божхона қоидаси бузилиши бўйича 143 та ҳужжат расмийлаштирилди. Ҳуқуқбузарлардан 664,8 минг сўмлик қимматбаҳо буюм ва моллар мусодара этилди. Жумладан, белгиланган меъёрдан ортиқча миқдорда эркин муомаладаги валютани ноқонуний олиб кетаётганлик бўйича 96 та ҳол аниқланди. 31212 АҚШ доллари давлат ҳисобига мусодара қилинди.

Контрабанда ишлари бўйича 16 та жиноий иш қўзғатилди. Контрабандачилардан 15813 АҚШ доллари олинди.

Гиёвандлик моддаларининг ноқонуний олиб ўтилишига барҳам бериш юзасидан ҳам қатор амалий тадбирлар ўтказилди. Ўтган давр мобайнида 15 та шундай ҳолатлар аниқланиб, қонунбузарлардан 3 килограмм 992 грамм гиёвандлик моддалари олинди. Кишиларни ҳурмат-эътибор, оила ва жамиятдан айирадиган шундай моддаларни ноқонуний олиб ўтиш бўйича аниқланган барча ҳоллар юзасидан жиноий иш қўзғатилиб, қонунбузарлар жавобгарликка тортилдилар.

Суҳбатдош
Дамир ИСМОИЛОВ.

«02» хабар беради

ЖИНОЯТ ЖАЗОСИЗ ҚОЛМАЙДИ

• 26 март куни соат 16 ларда Тошкент тиббиёт институти касалхонасига пичоқланган фуқаро олиб келингани ҳақида Ҳамза туман ички ишлар бўлимига хабар қилишди. Туман милиция ходимларининг тезкорлик билан қилган изланишлари туфайли жиноятчи қўлга олинди. Дастлабки тергов маълумотларига қараганда қондошу жондош ака-укалар спиртли ичимликлар ичиб олиб, гаплари бир-бирларига тўғри келмай қолгач, номард ака ўз укасига пичоқ уриб, унинг ўлимига сабабчи бўлган экан.

• 27 март куни Шайхонтоҳур туманидаги Оқтепа майдонида жойлашган «Илҳом» улгуржи дўконидан номаълум кишилар томонидан 809 сўм пул, чет эл сигареталари, шампунь, пишлоқ ва вермишель ўғирланганлиги тўғрисида ички ишлар бўлимига хабар қилишди. Туман ички ишлар хизмати ходимларининг сайъ-ҳаракатлари натижасида шаҳримиздаги ўқув юртларидан бирининг талабаси ашёвий далил бўлган ўғирланган моллар билан қўлга олинди.

• Соат 14 ларда Мирзо Улуғбек туманида жойлашган Тошкент Давлат жисмоний тарбия институти биноси олдида номаълум кимса тан жароҳати етказиш йўли билан дўқ уриб 18-мактаб ўқувчиси миниб юрган велосипедни олиб қўйган. Милиция ходимларининг ўз вақтида кўрган тадбирлари натижасида шу куниёқ зўравон—ҳеч қаерда ишламай юрган юнусободлик талончи қўлга олинди.

• 28 март куни соат 13 да номаълум кимса Мирзо Улуғбек туманида жойлашган «Болалар дунёси» дўкони олдида зўрлик йўли билан фуқаро Н. нинг 4 минг 100 сўм пулини олиб қўйганлиги ҳақида маълумот олган туман ички ишлар идораси ходимлари тез орада талончини излаб топдилар. У ҳеч қаерда ишламай юрган Қашқадарё вилоятилик кимса бўлиб чиқди. Жабрланувчи аёлга пули қайтариб берилди. Талончи устидан тергов ишлари олиб борилмоқда.

• 29 март куни «Меҳржон» боғида Самарқанд шаҳридан келган дайди ушланди. Унинг ёнида 750 грамм марихуана гиёвандлик моддаси олинди. Ҳозир дайди гиёвандлик моддасини нима мақсадда олиб юрганлиги текширилмоқда.

• Соат 13 дан 30 дақиқа ўтганида Чилонзор туманида, шаҳримизга Воронеж вилоятидан келиб Чилонзор даҳаси, 6-мавзедаги хонадонларнинг бирига уй шахтаси орқали кириб магнитофон ва қимматбаҳо буюмларни ўғирлаган 1975 йилда туғилган фуқаро қўлга олинди. Ўғирланган моллар эгасига кўрсатилиб, гувоҳлар иштирокида ҳужжатлаштирилди.

• 30 март куни соат 19 дан 18 дақиқа ўтганда пойтахтга Жиззах шаҳридан «меҳмон» бўлиб келган кимса Мирзо Улуғбек туманида жойлашган 382-болалар боғчасининг деразасидан ошиб тушиб у ердаги иккита палос ва икки дона кўрпа жилдларини олиб кетаётганида туман ички ишлар бошқармаси ходимлари томонидан қўлга олинди.

• Шу куни Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармасининг коррупция, рэкет ва терроризмга қарши кураш бошқармаси ходими томонидан «Роман-Стиф» компаниясининг директори қўлбола ўқ отар автомат ручка патрони билан қўлга олинди.

• 31 март куни шаҳарда солиқ инспекцияси ва озодалик милицияси ўзаро ҳамкорликда махсус тадбир ўтказишди. Тадбир давомида рухсат этилмаган жойда ва санитария қоидаларига хилоф равишда уй шароитида овқат қилиб сотаётган 95 фуқарога нисбатан маъмурий далолатномалар тузилди. Жамоа жойларида майда безорилик қилган 53 киши ушланди. 845 та ҳайдовчига нисбатан йўл ҳаракати қоидасини бузганликлари учун маъмурий далолатнома тузилди, 8 ҳайдовчининг автомобилларни маст ҳолда бошқарганликлари аниқланиб, йўл-транспорти ходисаларининг олди олинди. 28 дайди қабул қилиш ва тақсимлаш муассасасига топширилди. Шу куни 116 ширакайф фуқаро ҳушёрхона меҳмони бўлдилар.

• Соат 22 дан 50 дақиқа ўтганида Мирзо Улуғбек туманидаги Коллонтай кўчасида жойлашган уйларнинг биридаги гараждан В. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси чилангарига қарашли бўлган «ВАЗ-21063» русумли автомашина ўғирлаб кетилганлиги ҳақида хабар беришди. Туман ички ишлар бошқармаси жиноят-қидирув хизмати ходимларининг изланишлари туфайли автомобиль ўғрилари қўлга олиндилар. Дастлабки тергов маълумотларига кўра ўғриларнинг бири автокорхона чилангари, иккинчиси эса топография техникумининг ўқувчиси бўлиб чиқди.

Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармасининг матбуот хизмати.

Бош муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА БИЛДИРУВЛАР

Ўзбекистон Республикаси маданият ишлари вазирлиги

«ЎЗБЕК ДАВЛАТ ЭСТРАДАСИ»
ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
I, 2, 3 МАЙ СОАТ 18.00 ДА
хушовоз хонанда
ОХУНЖОН МАДАЛИЕВ
КУЙЛАЙДИ

Чипталар сотилмоқда.
МАЪЛУМОТ УЧУН ТЕЛЕФОНЛАР: 45-92-51, 45-07-65.

ЙЎЛОВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

Свердлов номидаги концерт зали ўрнида Биржа Маркази қурилиши муносабати билан
«Правда Востока» кўчасида
15 АПРЕЛДАН
транспорт ҳаракати
ТЎХТАТИЛАДИ

Ўзбекистон кўчасининг Буюк Турон кўчасидан Мовароуннаҳр кўчасигача бўлган қисмида барча транспорт турларининг, жумладан 51,58,67,120-автобусларнинг қатнови икки томонлама ташкил қилинади.
«ТОШШАҲАРЙЎЛОВЧИТРАНС» давлат уюшмаси.

ТОШКЕНТ ВРАЧЛАР МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ИНСТИТУТИ
араб тилини ўргатадиган
КУРСЛАР ОЧДИ
МАШҒУЛОТЛАР ГУРУҲЛАР ТЎЛГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.
Мурожаат учун манзилгоҳ: Фурқат кўчаси, I-уй, 6 қаватли бинонинг 605-хонаси.

ШАХСИЙ ХОНАДОНЛАРДА ЯШАЙДИГАН ВА ЁНИШ МАҲСУЛОТЛАРИ ДУДБУРОНЛАР ОРҚАЛИ ЧИҚИБ КЕТАДИГАН АСБОБЛАРДАН ФОЙДАЛАНУВЧИ ФУҚАРОЛАР
ДИҚҚАТИГА!
«ТОШГАЗ» БОШҚАРМАСИ

1995-1996 йиллар иситиш мавсумига тайёргарлик ишлари олиб борилиши муносабати билан режалаштирилган ҳолда печкачи-мўри тозаловчилар томонидан газ асбобларидаги шабадалатиш каналлари ва мўрконларни оммавий равишда туманлар бўйича текширувдан ўтказишларини
МАЪЛУМ ҚИЛАДИ
ТОШКЕНТ ШАҲАР КЎНГИЛЛИ ЎТ ЎЧИРИШ ЖАМИЯТИ — Миробод, Шайхонтоҳур, Мирзо Улуғбек, Чилонзор;
«ЯНГИОБОД» КИЧИК КОРХОНАСИ — Ҳамза, Собир Раҳимов, Яккасарой, Бектемир;
«ОЛИМЖОН» ЖАМОА КОРХОНАСИ — Акмал Икромов, Юнусобод, Сирғали.
Мўрконларни текшириш, эҳтиёт чораларини кўриш ва таъмирлаш масалалари бўйича турар жойингиздаги ТУМАН ГАЗ ИДОРАЛАРИГА ҳамда ТОШКЕНТ ШАҲАР КЎНГИЛЛИ ЎТ ЎЧИРИШ ЖАМИЯТИГА (Темур Малик кўчаси, 114-уй), «ЯНГИОБОД» КИЧИК КОРХОНАСИГА (Алиев кўчаси, 72-уй), «ОЛИМЖОН» ЖАМОА КОРХОНАСИГА (Лангар кўчаси, 161-уй) мурожаат қилинсин.
Мўрконларни, шабадалатиш каналларини текшириш, эҳтиёт чораларини кўриш, таъмирлаш билан шуғулланадиган ходимлар ўзлари билан шахсий гувоҳномаларини олиб юришлари шарт. Муддати ўтиб кетган гувоҳномалар бекор қилинган ҳисобланади.
МЎРКОНЛАРНИНГ ИШГА ЯРОҚЛИЛИГИ ТЎҒРИСИДАГИ АКТЛАР ЎЗ ВАҚТИДА ТУМАН ГАЗ ИДОРАЛАРИГА ТОПШИРИЛМАСА ГАЗ АСБОБЛАРИ ТУМАН ГАЗДАН ФОЙДАЛАНИШ ХИЗМАТИ ХОДИМЛАРИ ТОМОНИДАН ОГОҲЛАНТИРИШСИЗ УЗИБ ҚЎЙИЛАДИ.

3-СОН ТРАМВАЙ ВА ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ
ТРАМВАЙ, ТРОЛЛЕЙБУС ҲАЙДОВЧИЛАРИНИ, КОНДУКТОРЛАРИНИ, ЭЛЕКТРЧИ ЧИЛАНГАРЛАРНИ ВА ҲАРАКАТ ТАРКИБИНИ СОЗЛАШ БЎЙИЧА ЧИЛАНГАРЛАРНИ
ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ
ЎРТАЧА ОЙЛИК МАОШ:
ТРАМВАЙ ҲАЙДОВЧИЛАРИГА — 2.600 сўм,
ТРОЛЛЕЙБУС ҲАЙДОВЧИЛАРИГА — 2.800 сўм,
КОНДУКТОРЛАРГА — 1.360 сўм,
ЭЛЕКТРЧИ ЧИЛАНГАРЛАР
ВА ЧИЛАНГАРЛАРГА — 1.350 сўм.
Самарали иши учун 6 кунгача қўшимча таътил, йил якуни бўйича 13 ва 14 - маошлар тўланади:
Ҳайдовчилик касбини эгаллашни хоҳловчилар курсларга таклиф қилинади.
ЎҚИШ 23-ҳунар-техника билим юртида олиб борилади.
Ўқувчиларга ойига 500 сўм миқдорида стипендия ва электр транспортида бепул юриш учун гувоҳнома берилади.
Ёлғиз ҳайдовчи ва курс ўқувчилари ётоқхона билан таъминланади ва шаҳар рўйхатига олинади.
МАНЗИЛИМИЗ: 3-сон Трамвай-троллейбус депоси — Тошкент, Темур Малик кўчаси, 3 «а».
Телефонлар: 63-28-97 ходимлар бўлими, 63-38-93 23-ҲТБЮ (М. Горький метро станциясидан 6,13,22-трамвай; 9,18-троллейбусларда «Чимён» бекатигача келишингиз мумкин).

Ўзбекистон Республикаси халқ таълими вазирлигининг
22-ҳунар-техника билим юрти
1995-96 ўқув йили учун
КЕНГ КЎЛАМДАГИ ТИКУВЧИ /эркаклар ва аёллар, болалар кийимлари ва миллий кийимларни тайёрловчи/ ихтисоси бўйича
ТАНЛОВ АСОСИДА
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ.
ЎҚИШ МУДДАТИ: 9 синф ҳажмида маълумотлилар учун 1-2 йил. II-синф ҳажмида маълумотлилар учун бир йил.
ЎҚИШГА ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ МАКТАБЛАРНИНГ 9-II СИНФ ЎҚУВЧИЛАРИ ТАКЛИФ ҚИЛИНАДИ.
9-синф ҳажмида маълумотлилар ўқиш даврида 2 маҳал иссиқ овқат ва машғулотларга кийиладиган кийим билан таъминланадилар.
II-синф ҳажмида маълумотли ўқувчиларга ўқиш даврида стипендия берилади.
Билим юртини муваффақиятли битирганлар «Юлдуз» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида ишлайдилар.
МАШҒУЛОТЛАР 1995 ЙИЛ I СЕНТЯБРДА БОШЛАНАДИ.
Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Кренкель кўчаси, 18 «а»-уй («Юлдуз» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси орқасида).
Телефонлар: 35-61-41, 34-01-46.

Ўзбекистон Республикаси Фан ва техника давлат комитети жамоаси комитет бошқармаси бошлиғининг ўринбосари М. М. Тошпўлатовга акаси
Анвар ТОШПЎЛАТОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор қилади.

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони ~ 10.

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Телефонлар: хатлар ~ 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича~ 56-54-68, 32-36-66.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки "Тошкент почтаси" шаҳар почта корхонасининг фойдаланиш бўлимига ~ 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Ҳажми ~ 2 босма табоқ. Офсет усулда чоп этилади. Қоғоз бичими - А-2. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Нашр кўрсаткичи - 64690.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Буюртма Г—0150 •Босмага бериш вақти 11.30. 1 2 3 4 5 6.